

خوبنیدکاری کورد

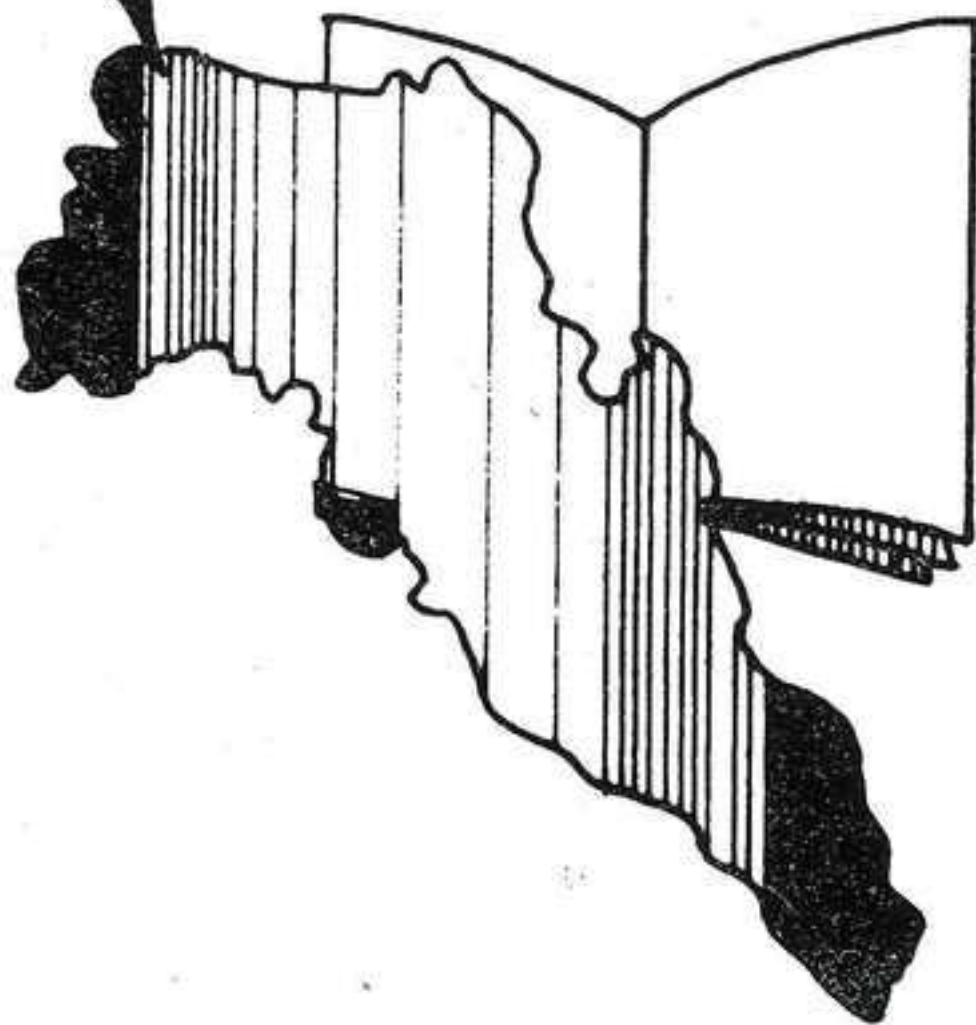
له ئەورو

گۆقاری پیک خزاوی خوبنیدکاری سۆسیالیستی کوردە

۱۹۸۹

کانونی دووەمی

ژماره ۱۳



له پێناوی پۆشنبیری یه کی پێشکته و توانه و سۆسیالیستانه
پۆ پاراستن و گه شه پێدانی کو لتواری نه ته وه سی یانه

خسته سه نکت: جالاک

chalakmuhamad@gmail.com

لەم ژمارەیدا :

- ۱- سەر ووتار ۲
- ۲- چیم بە چی دا دیتەوہ یاد؟! ۷
- ۳- لی نوۆرینیکی مەسلەہی نەتەوا یەتسی ۱۰
کوردستانی تورکیا بە زەمینەہی
میژوووی یەوہ . نووسیہی عیسەمەت
شەریف وانلی . شیرکووی ھەزار
پوختەکەہی کردۆتە کوردی . بەشەہی
شەشەم .
- ۴- پاریری ئازاد بەنامەہی کاک سابیر ۲۵
رەسوڵ بو خویندکاری کورد .
- ۵- کوستیکی دیکەہی کوردایەتیی و ۳۹
ئاوابوونی خوۆریکی دیکەہی کوردەواری .
- ۶- تەمەن ... شیعەر ... ئارام ۴۱
- ۷- ھەزارو نوۆسەدو شەست و سی ۴۳
چیرۆک ... کاکە وەیس

برینیکی دی ده کرپته جه ستهی میلله ته که مان

ئیمسال خواروی کوردستان شایه تی دوو کوستی
گه وره ی کوردایه تی بوو ، له شازده و هه فده ی ئازاردا
بووردومانی کیمیاوی شاری هه له بجه ی شه هیدو له بیست و
یه که می دا راگه یانندی شوومی دوولت بوونی حیزبی
دیموکراتی کوردستانی ئیران: حیزبی پیشه و او ئاواره و
ئهمهد توفیق و ده یان هزار شه هیدی سهروه ری پئی رزگاری
و چاره نووسی چل و سئی سبال خه باتی کوردایه تی لسه و
پارچه یه ی ولاته که مان دا ، حیزبی دیموکراتی کوردستانی
ئیران له گه ل هه موو هه ورازو شئیوی یه کی خه باتی چل و سئی
ساله ی دا لای خه لکی کورد هه ر پیشه یه ی خه باتی رزگاری
خوازانه و جی ئومیدو که ره سه ی به دینه ی ئاوات و ئامانجه
کانیه تی، بویه که رت و په رت بوونی ئه و حیزبه ریک و هاو
کات له گه ل به رته سک بوونه وه ی ده رفه تی خه باتی سیاسی و
چه کداری و هاتنه پیشه وه ی هه ل و مه رچیکی له هه ر روژی
سه خت تر که بو (خیارات) ی سیاسی و ئاشتی خوازانه ،
یا به ره نگار بوونه وه ی چه کدارانه پیویستی به یه کیستی و
پته ویی رپزه کانی کوردایه تی و هه موو خیرخوایانی کوردی
ده کرد ده لاقه یه کی وا بکه ویته نیوانه وه جگه له زیان وزه ره ر
بو کوردایه تی هه چ شتیکی دیکه ی لی شین نابیته وه . . . میژووی
په رکاره سات و شکستی خه باتی کوردایه تی شه وه نده په راپه رن
له ده رس و عیبره تی ماکی کوشنده ی په رت په رتی و چه نده

دهستهگی هیزه کانی کوردایه تی که دووباره کردنه وه یسان
رپبه رایه تییه سیاسییه که ی ده خاته بهردهم لیپرسراویسی
میژوو ییه وه وه هرگیز نه خوا و نه میژوو و نه کورد له
تاوانی سه دجاران دووباره وه بووه ی سهرهنگری بوونسی
کوردایه تی و رهنج به فیپودانی کۆمه لانی خه لکی کورد خووش
نابن. نزیکترین و بهرچا و ترین تا قی کردنه وه ی سهرده می
خه باته که مان له خوارووی کوردستان دا ئینشیقاقی ۱۹۶۴
بالی مه کته بی سیاسی و رپبه رایه تی شوپش و شه ری چه یا
بهرو مال ویرانکهری سالانی ۱۹۷۶ - ۱۹۸۶ ی پاش هه ره سه
که سهره نجامه کانی به گه یاندنی کوردو کوردایه تییه به
رۆخی تیاچوون و قری بوون شه وه نده تفت و تالن که هیچ عوزری
بو هیچ جو ره کهرت کهرتی و په رت په رتیه که ی ناهیلته وه ؛
ئیمه به ئاشکرا بیزار ی و ناره زایی خو مان به ران بهر هه موو
جو ره لیک ترازان و کهرت کهرتیه کی نیو ریزه کانی
کوردایه تی ده رده برین و پیمان وایه له تهک نه بوونی گیانی
که له گایه تی و خو سه پان دن ته نیا بی منه تی و هه سستی
سربووی هه ست نه کردن به مه سه لیه ت و خو په سه ندی و
مه قام په رستی و بی عورزه یی و بی غیره تی شوپشگیرانه ی
رپبه رایه تی سیاسی کوردایه تییه به ران بهر چاره نووسی
میلله تی که له و حال و باره ی کورددا شه و گو به ندانه
ده گینر دریت .

ئیمه پیمان وانییه که شه و جو ره کوردانه " ئموری نیو
خو " و " کاری تایبه تی " و ته نیا مه سه لیه تی شه و
هیزانه یه و نابی کهس لووتیان تیوه زه نی!، مه سه له که
مه سه له ی چاره نووسی میلله تی و رهنج و هه ول و کووششی
ملیونه ها خه لکی زه حمه تکیش و سته مدیده ی کورده و گه مه ییه

به خوینی هزاران شهید و مایه‌ی بدهختی و کوییره‌وه‌ری
هزارانی دی ... بویه هموو کوردینک و هموو کورو کومه‌له و
رینکخراویتی شورشگیر، بهلانی که مه‌وه له " اضعف الایمان "
دا، ده‌بی بدهنگ بین.

ئه و ده‌سته ریبه‌رو کادرانه‌ی به نیوی (ریبه‌رایه‌تی
شورشگیر) ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران ئیعلانی
مه‌وجودیه‌تی خوین کردوو له به‌یان و بلاو کراوه و راگه‌یا-
ندنیان دا تومه‌تی (راست ره‌ویتی) و (له ئسول لادان) و
(مه‌سئولیه‌تی شه‌ری براکوژی و وه‌تاق که‌وتنه‌وه‌ی حیزب) و
(دوور که‌وتنه‌وه له‌به‌ره‌ی سؤسیالیستخوازو بوونه‌ برا
باوکی سوسیال دیموکرات) و (سازش) و (فه‌ساد)
ده‌ده‌نه پال ریبه‌رایه‌تی کونی حیزب و شه‌خسی سکریتی-
گشتی، و ئه‌وانیش هه‌روا سووک و ئاسان تومه‌ت-
داتا‌شراوی حازر به‌ده‌ستی (لادان) و (تینک-
(جاشیتی !!) ده‌ده‌نه پال ئه‌و ده‌سه‌یه‌ی (ریبه‌رایه‌تی
شورشگیر) !!

دیاره نه‌ئه‌وه‌ی ئه‌وان و نه‌ ئه‌مه‌ی ئه‌مان فریان به‌سه‌ر
راستی و ئه‌سلی هه‌للاکه‌وه نی‌یه، به‌ کورتی و کرمانجی
ئه‌وه‌ی روویداوه ته‌قینه‌وه‌ی که‌له‌که‌ی که‌م و کورپی و نات‌ه‌وا-
وی‌یه‌کی تیراوی نیو ده‌روونی حیزبه له‌بن به‌ست دا که
هه‌موویان لئی به‌رپرسیارن، که ده‌کرا کارئ بکری نه‌گاته
ئه‌و جی‌یه و که گه‌یشته‌ش به‌ گیانی مه‌سئولانه و هه‌ستی
لیپرسراوی میژوویی و روحی هاورئ‌یا نه و دیموکراسیتی
چاره‌سه‌رینکی عه‌سری و دیموکراسیانه‌یان بکردایه و نه‌یه‌لن
ئه‌و کاره‌ساته رووبدات .

به‌راستی کاره‌ساته و مه‌رگه‌سات له‌سه‌ر سنگه سووتاوه

كۆست كه وتوووه كهى خوارووى كوردستان به دهستى به عسيانى
ئىستعمارى عىراقى ره گه زپه رست ، رۆله كانى خوشى
كۆستىكى دىكهى بخهن و برىنىكى دىكه بكه نه جهستى
كوردستان و كورده وارى و كورد ايه تى!!

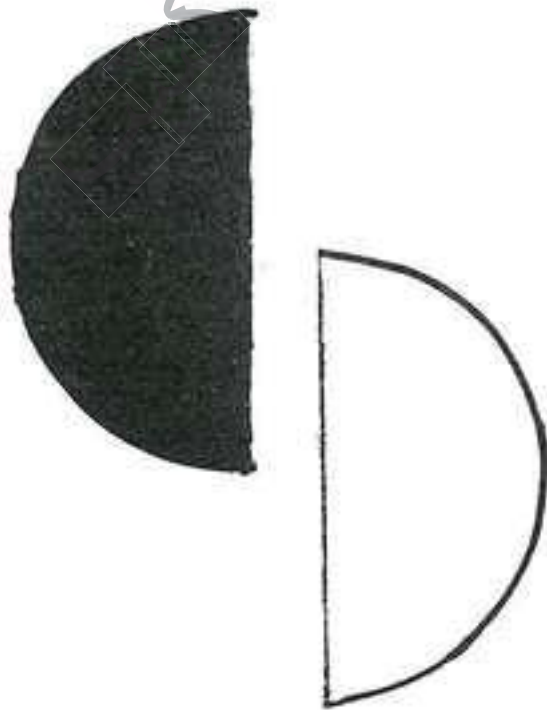
له وهش مهرگه سات و حه يا به رتر ، كه ئىدى چ جه هه ننه مى
به ولاوه نه ما وه ، سى چوار مانگه هه والى دل ته زىنى دهست
چوونه گىانى به كدى و ئىعدامى (زۆر شورشگىرانه و! زۆر
دىموكراسىانه) پىشمه رگهى موخالىف به دهستى ها ورپىيان
و ها وسه نگرانى دوئىيان ته پلى ئىفلاسى سياسى و
ئه خلاقى بو ئه و مارشئلانه لى ده دات كه به مارشسى
فاشيه تى شورشگىرانه وه بانگه وازى چوونه سهر پىشمه رگه
و گرتن و ئىعدام كردىيان ده رده كات ... ئىمه به توندى
جىنايه تى پىشمه رگه كوشتن و په نا بردنه بهر چهك و زه برو
زهنگ مه حكوم ده كهين و به تلوانىكى له وانى دا گىر كه رانى
دزىوتر و نامه ردانه تر ده زانىن ...
ئىمه له گه ل كه رت كه رتى و په رت په رتى رىزه كانسى
كورد ايه تى دانىن و به ئه سل و ماگى نه ها مه تيه كانسى
كورد ايه تى ده زانىن ، به لام :

۱- پىمان وايه ههر كومه له و دهسته يه مافى سه ره تاپى و
دىموكراسى خويه تى ده رفته تى بوون و خه بات و خورا گه يا
ندى بدرىتى ، ناكو كى په كانى نيو ده روونى باله جوئى
جوئى كانى كورد ايه تى ناكو كى لاوه كىن و ده بى به رپىسى
سياسىانه و هيمن چاره سه ر كرىن .

۲- هه مو گروه و دهسته و رىنكخراوى مافى بوون و مه وجوديه تى
هه په ، نه هه نكه كان نابى ماسى به بچكوله كان بخون ، خو
كوردستان جهنگلستان نيه ياساى جهنگه لى تىدا

به پٽوه بېرې؟!

۳- هموو زه برو زهنگ و به کارهینانیکي چهک به رانبره
موخاليفه سياسی و گروپیکي جياواز له بیروبیاوه پو
رپکڅستن دا به توندی مه حکوم ده کهین و به کاریکي
فاشیانهی له به عسه وه وه رگیرا و ده زانین.
دوا تکای دلسوزانه مان له هه ردوو باله " نه مری
واقع " ه کهی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران ته وه یسه
که تا درهنگ نه بووه و به ده ردی خوارووی کوردستانی پیش
هه رهس و پاش هه رهس نه چوون سنوری بو ره فتاری مه حکومی
یه کدی کوشتن و براکوژی دانین و له و کهلی شهیتانسه
بینه خوارې و بیری له چاره نووسی ته و میلله ته بکه نه وه
که له سه ر شان و خوینی بوونه ته رابه رو شوړشگیر!.



چیم به چی دا دیتته وه یار؟

ماهی هاو بیر

کاتی که جه خیل بووم وه کو هموو هاوتهمهن و هاوده می
ئه و سهردهم خوم دابوه کرین و خویندنه وهی گوڤاره گهنج
کیشه فهنییه کانی وه کو (موعده و شبکه) له وانه وه شایی
و گوڤه ندو تهلاق و تهلاقاری و جرت و فرت و دهنگ و باسی
هموو هونه رهنده کانی میسری و لوبنانیه کانم ده زانی،
موتابه عه ی ئه و یادگار و فلانه ئهلقه و فیساره یاداشتیانم
ده کردو هتا (مذكرات خنفوس) یشم نه ده په راند، له گهل
ئه و ها وه لانه م دا گوڤاره کانمان ئال و گوڤ ده کرد و ئیئدی
پاره و کاتیکی له ده ست جوومان ده کرد به قورگی به فیئرو
چوون دا ... له هموو ئه و خو به فیرو دانه دا ته نیا شتیکی
له بیرم مابیت چیرۆکی کابرایه کی لوبنانیه که له پیناوی
کورته له زه تیکی خوئی ناو و که رامه تی بایکی له زه لکا و ده نی
ئه م روودا وه ش هه ر ده لئی نوسخه یه کی گه وره کراوی له به ریه ک
کیشراوی کرده وه کانی " صدام " ی " قاعده الضروره " هی عه
ره به !

چیرۆکه که م وا خوینده وه :

له یه کی له ئوتیله کانی (بیروت) که قه دهغه بوو
میوانه کان ئافره تی خراب به رنه وه ، میوانیک زور مابوو وه
توینیه تی زوری بو هیئا بوو . هه ر چه ندی ده کرد ده رفه تی نه بوو
تا له به ختی ئه و ئتاگردیکی گیلۆکه و ساویلکه بووه پیئش
خزمهت ، ئه وه ی به هه ل زانی له نۆبه تی ئه و (بوئی) ه دا
ئافره تیکی له سه ر جاده دوزیه وه و بردییه وه بو ئوتیله که .
(بوئی) یه ساویلکه پیئی ووت ، قوربان سه ر خسته نی ئافره تی
هینی قه دهغه یه ! .

کابرا که می چاره‌ی خوی دا به‌یه‌ک دا، ووتی: هه‌تیو نابیی
بزانی چون قسان ده‌که‌ی، ئەو‌ه (دایکم) ه!.

(بوی) ه کۆئی عوزر خوایی بۆ هینایه‌وه و فهرمووی له خوی و
"دایک!" هی کرد. بۆ کابرای خاوه‌ن ئوتیل له دووره‌وه ئا-
گای له‌م کهین و به‌ینه‌ نابیی، "بوی" ه بانگ ده‌کات و
چینی ره‌زیلی ده‌کات، (بوی) یه‌ش ده‌لی:

- قوربان دایکی بوو، ئاخ‌ر خوی ووتی (دایکم) ه.
کابرا ده‌لی: ده‌ماخ سز، ئەو سه‌گبا به دوو ته‌مه‌نی ئه‌و
که‌تیوه‌ی هه‌یه، ئاخ‌ر چون به‌عه‌قلتا چوو دایکی بی‌ت... بچۆ
بزانه چی ده‌که‌ن... بیانکه‌ره ده‌ره‌وه!

(بوی) ه ده‌چیت له‌ کونی کلیلی ده‌رگا که‌وه ته‌ماشا ده‌کات،
و به‌ په‌له ده‌گه‌ریته‌وه و ه‌کو هه‌نگی له‌ کلـ...وره داردا
دۆزبیته‌وه، جووته پیی قیت له‌ به‌رده‌می وه‌ستای دا ده‌وه‌ستی
و ده‌لی:

- قوربان نه‌م ووت دایکه‌تی... خوم له‌ کونی کلیلی
ده‌رگا وه دیتم شیری ده‌دایه!.. ئیستاش له‌ مه‌مکی
نه‌برپوه‌ته‌وه!...

ئه‌وه‌ی صدامیش به‌سه‌ر عیراق و عیراقیانی هیناوه، به‌ناوی
عه‌ره‌بچیتی و پاریزگاریی وولات و نیشتمان‌ه‌وه، له‌به‌ر
به‌ره‌لاکردن بۆ جه‌ندرمه‌ی تورک تا نیوقه‌دی سنووری سیاسی
ولاته‌که بی‌ت و له‌ رپکه‌وتنی شوومی "الجزائر" ی ۱۹۷۵ دا
دایه‌ شاو هه‌موو کهین و به‌ینیکی ئەو بیست ساله‌ی حوکمی
ره‌شی به‌عسیان و هه‌لوپستی ده‌ولت و ده‌زگا و رپکه‌خراوه
عه‌ره‌بی‌یه‌کان به‌ گشتی و فه‌له‌ستینی‌یه‌کان به‌ تاییه‌تی
"دوا عاری په‌له‌ی ره‌شی بی ده‌نگیان له‌ ئاستی شه‌ری
قه‌لاچووی کورد دا" هه‌ر رپک له‌ چیرۆکی کابرای داوین

پیس و (بوی) ہی گیل دہ چئی . چہندی وورد دہ کہ مہ وہ عہ وہ
تہ مہم بہ بیردا دینیتہ وہ .



تہم کاریکاتیڑہی صدام لہ "خہ بات" ی
تہ مارہ ۵۸۳ ی ۱۹۸۸ وہ رگیراوہ

لی نوڤرینگی مه سه له ی نه ته وایه تی

کوردستانی تورکی

به زه مینه ی میژوی یه وه

سیرکوهه ژار
بوخته که ی کردوته کوردی

نوسینی
عیسه ت شه ریف
وانلی

به شی شه شه م

اسماعیل جهم، له ژماره ی ۱۹۷۰/۱۱/۲۶ ی "میلیهت" دا،
باسی قسه کانی (ئا یبار) ی په رله مان ده کا، دوای شه وه ی
په سنی باشی ئایبار ده دا ده لی:

" لی دوانه که ده ری خست که به راستی کیشه یه کی
دوغو هه یه (۰۰) به لام شه ری یه ی بهر پرسیارانمان لسه و
مه سه له یه دا گرتویانه ته پیش جدی نی یه، هه ر وه ک (ووشتر
مرغ *) ه که ده که ن، سه ریان ده خه نه تاو لمه وه، ئسه م
هه لو یسته یان له به رام بهر میژوودا بهر پرسیاریان ده کا .
مه سه له که شه وه یه که ئایبار پیشانی داین: که کرداری
کۆماندۆکان به پیچه وانیه ده ستوره !

کۆنگره ی چواره می پارتی کریکارانی تورکیا (۱۹۷۰/۱۰/۳۱-۲۹)
ئه م بریارانه ی ده رباره ی مه سه له ی کورد هه بو:
" - گه لی کورد له رۆژهه لاتی تورکیا هه یه .

- هیزی فاشیستی چینه ده سه لاتداره کان، هه ر له سه ره تا وه،
سیاسه تی چه وساندنه وه و ئیره اب و تواندنه وه ی گه لی
کوردی گرتوته بهر . ئه مه ش زور جار به کرداری خویناوی و

* نه عامه

بە فشار بەجئ ھېنا ۋە .

– ھۆيەكى ئەساسى ئەۋ ناۋچەيەي گەلى كوردى تىدا دەژى لە چاۋ ناۋچەكانى دى، بېجگە لە ياساى پەرەساندى نارېكى سەرمايەدارى، سىياسەتى كۆمەلەيەتى و ئابورى ھېزى چىنە دەسەلاتدارەكانە، ئەۋەيان لەبەرچاۋ بوە كە ئەم ناۋچەيە گەلى كوردى تىدا دەژى.

– لەبەر ئەۋە، گىرو گرفتى رۆژھەلات بە گىرو گرفتىكى پەرەساندى ناۋچەيەي دانان، درېژە پېدانى بىرو باۋەرى شوڧىننىانەۋ نەتەۋەيىيانەي چىنە دەسەلاتدارەكان دەگەيەنى و ھىچى دى.

– پشتيوانى حىزبى ئىمە – كە دوژمنىكى سەرەختى رېبازى دژى دىموكراتى، فاشىستى، چەوسىنەرۋ نەتەۋەيەتتى شۆڧىننىانەيە – لە خەباتى گەلى كورد بۇ ۋەدەست ھېنانى مافە دەستورىيەكانى ھاۋنىشتىمانىتى خۇي و بو ھېنانە دى ئاۋات و داخۋازە دىموكراتىيەكانى، ئەركىكى شۆڧىگىرانەي تەبىعى و پىۋىستە .

– دەبى، سۆسىالىستەكانى كوردو تۈرك، شان لە شانى يەك لە ناۋ چۋارچىۋەي حىزب دا، بۇ ئەۋە تى بكوشن كە، خەبات بۇ دەربىرېن و بەجئ ھېنانى داخۋازە دىموكراتىيەكا – نى گەلى كوردو ئاۋاتەكانى بە ژيانىكى شاد لە لايىكەك و، خەبات بۇ شۆڧىسى سۆسىالىست بەراپەرىي چىنى كرېكارو پېشپەۋەكەي كە پارتىيەكەي ئىمەيە لە لايەكى دى، تىكەل بى و بى بە تاقە شەپۋلىكى شۆڧىگىر .

– فرمانى لەناۋبەردى بىرو باۋەرى نەتەۋەيى، رەگەزپەرستا – نەۋ شوڧىننىانەۋ بۆرجۋازىيانەي دژى كورد لەناۋ رېپىزى لايەنگرانى حىزب، سۆسىالىستان، كرېكاران و ھەم

جه ما وهرانی زه حمه تکیشدا ، ئا مانجیگی ئەساسی و دریـژ
خایه نی خه باتی فکری و پهره پیدانی حیزمانه ."
۱۴ سال بهر له مه (ئەیلولی ۱۹۵۶) بو ، که حیزبی شیوعی
عیراقی ، له بهرام بهر ته وژمی کوردایه تی و پارتی دیموکراتی
کوردستاندا ئەم برپارانه ی له کۆنفرانسی دووه میـدا
ههـبوو :

بهندی - ۱ - :

(ئەو مه له بنده ی *عیراقی که عه ره بی تیـدا ده ژی ، به شـیکه
له نیشتمانی عه ره ب .

عیراق ، به و شیوه یه ی که کیانیکی سیاسییه ، ده وله تیکه
به هه ردوو پرووی نیشتمانی و جیهانی عه ره به و ئەندا میکی
سه ره کی خیزانی ده وله ته عه ره به کانه .

بهندی - ۲ - :

عیراق ، به و سنوره ی ئیسته وه که له لایه ن ئیمپریالیزمه وه
کیشراوه ، به شیکگی کوردستان ده گریته وه .

بهندی - ۳ - :

که واته عیراق له دوو نه ته وه ی سه ره گی پیک دی : عه ره ب و
کورد .

گه لی کورد له عیراق ، به شیکه له نه ته وه ی کورد ، که له
مه له بنده ی خۆیدا (کوردستان) نیشته جییه ، که ئیسته له
نیوان تورکیا و ئیران و عیراق دا دابه ش کراوه . کـورد
نه ته وه یه ک پیک دینی که هه موو سیفته تا یبه تییه کانی
نه ته وه ی هه یه ، به تا یبه تی : کۆمه لیک به شه ری که به

* ئینگلیزییه که ی ده لی Territory ده بی ئەسه له
عه ره بییه که ی (اقلیم) بی ؟!

دریژایی میژوو پیک ها توه ، ولاتیکی تایبتهی خوی ههیه
زمانیکی خوی ههیه ، توانای پیک هینانی ئابورییهکی نیشتمانی
ههیه و بهره و رزگاری و یهکییتی نیشتمانی دهچی .
همان برپار ، له بهشی شی کردنه وهیدا دهلی :

" ئەمه شتیکه گشت ئەیزانن ، که ئیمپریالیزم ، کوردستانی
پارچه پارچه کردوه و نهیهیشتوه له دوای شهری جیهانی
یه کهم دهولهتی نیشتمانی کوردستان لهم شوینه دروست بی ،
ئیمپریالیزمه که ئەو سیاسهتی چهوساندنه وهی نهته وایه .
تییهی له عیراق دا (بهرامبهر به کورد) ههیه و له تورکیا و
له ئیرانیش دنهده دا و ههر پشت دهگری . "

دوای ئەوهی شوژی کوردستانی عیراق بهرا بهری پارتیی
دیموکراتی کوردستان دهستی پی کرد ، ئینجا کۆمیتتهی
ناوهندی حیزبی شیوعی عیراقی له کۆبونه وهی مارتی ۱۹۶۲یدا
برپاری به :

" مافی گهلی کورد که چاره نووسی خوی دیاری کا . به حهقی
جیا بوونه وه و دروست کردنی دهولهتیکی سهربه خوش) بو .
ههر ئەو برپاره (مارتی ۱۹۶۲) دهلی :

" نهته وهی کوردیش وهک ههر نهته وهیه کی دی ، ده بی مافی
ئه وهی به دهسته وه بی خوی برپار بدا : چون بیژی ، و چ دام و
دهزگایه کی سیاسی هه بی و ، پیوهندی کوردستان له گهل
وولاتان و گهلانی ها وسیدا چون بی) .
به ... لا ... م !

" له ههل و مهرجی ئیسته دا ، تاقه چاره یه کی هیژا ، ئەوه یه
یهکییتی به راستی دیموکراتیانهی عه ره ب و کورد پیک بی
ئه ویش به دایمه زرانندی حکومه تیکی ئۆتۆنۆمی کوردستان له
چوارچیوهی یهکییتی کۆماری عیراق دا ده بی . "

دیاره بەشیکی کوردستان که لە عیراق بی (بەندی ۲) و
 ئینجا که عیراق (بە هەردوو روی نیشتمانی و جیهانی)
 دەولەتیکی تەنیا (عەرەب) بی، دوو قسەیی بە پیچەوانەیی
 یەکن و یەک ناگرەووە . دەکرا بلی عیراق دەولەتیکی
 دوونەتەوویی (عەرەب - کورد)، نەک هەر عەرەب و بەس .
 برپاری ئەیلولی ۱۹۵۶، لە بەشیکی دیکەیدا دەلی:
 " دەبی کوردی دەولەتی عیراق، پیش ھەموو شتیک چالاکانە
 بەشداری خەباتی ھاوبەش بن لەگەڵ گەلی عەرەبی عیراق
 دا، بەشداری شەری دنیای عەرەب بن لە دژی ئیمپریالیز-
 مدا، خەبات بۆ بەجی ھینانی یەکییتی عەرەب بکەن، کاتیکی
 یەکییتی عەرەبیان بەجی ھینا وولاتی عەرەبی یەکگرتوو ب-
 بە سوۆسیالیست، ئەوسا کوردستانی عیراق دەبی ب-
 بنکە یەکی پتەوی رزگاری ھەموو کوردستان. "
 دەفەرمو دەی، ئەمانە چون کورد بە قوربانی عەرەب دەکەن.
 کوردی کوردستانی باشور بە هیچ چۆریک مەجبور نین بەر
 لەوێ بیر بۆ رزگاری خۆیان بکەن و بەجی رزگاری و یەکییتی
 و سوۆسیالیست کردنی دنیای عەرەب بەجی بینن، ھاوکاری
 دوو گەل بەجای خۆی، بەلام مەسەلەیی کورد ناکرێ وەک برپاری
 ۱۹۵۶ ی حیزبی شیوعی عیراقی بی، بکرێ بە بەشیکی ل-
 مەسەلەیی عەرەب . بەھەر حال، مەعلومە خەلکی کوردستانی
 عیراق دوای ستراتیی حیزبی شیوعی عیراق نەکەوتن، ناچار
 حیزبی شیوعی عیراقی لە برپاری ۱۹۶۲ یدا بای دایەووە سەر
 خەتی گشتی ھەلوپستی شۆرشی کورد .
 ئینجا با بیینەووە سەر باسی تورکیا ئیشجی پارتسی!
 ھەرچەندە لە باسی تورکیادا تەنیا کۆماری تورکیا ھەیە و
 ئیدی وەک (دنیای ولاتانی عەرەب) نیو ئەمە مەسەلەکە

له رووی تیوری یه وه ده بی ساده تر بکا ، که چی کاتیک سهیری
 برپاری پارتی کریکارانی تورکیا ده که یین ده بینین بو کورد
 له وهی حیزبی شیوعی عیراقی چارده سال بهر له وه که متره ،
 حیزبی شیوعی عیراقی ، کوردی (عیراق) ی به یه کییک
 له دوو نه ته وه سه ره کی یه کانی ده ولت دانا وه ، دانی به وه
 دا نا وه که کوردستان نیشتمانی نه وه ته وه یه و ئیمپریا-
 لیزم دابهشی کردوه و نه وه ی که عیراق به شیکی کوردستان
 ده گریته وه له وه وه هاتوه که ئیمپریالیزم نه و سنورانسه ی
 دانا وه ، ته نانه ت نه وه ش ده لی که کورد مافی دیاری کردنی
 چاره نووسی خوی هه یه .

ئه م قسانه ، هه چیان هه گه یان له برپاری (پارتی-
 کریکارانی تورکیا) دا نه بوته وه . پارتی کریکارانی تورکیا
 ده لی : (دوغو !) ، نالی نه ته وه ی کورد و ده لی گه لی کورد ،
 نه باسی کوردستانی تورکیا هه یه و نه دابهش کردنی
 کوردستان ، نه وه ی که کورد مافی دیاری کردنی چاره نووسی
 خوی هه بی که هه یه هر باسی نه .
 هه سلنه قسه ی پی ناوی ، هه مه خوی وایه ، شت ده بی به ناوی
 خوی بانگ بکری ، کوردستان کوردستانه ، نیشتمانی نه ته وه ی
 کورده ، ئیدی بو لیم ده که ن به دوغو ؟ ! هه میش ده ردی عه ره به
 شو فیئنی سکانی عیراقه که به کوردستانی باشوریان ده ووت :
 (الشمال !) به لانی که مه وه هه و دسه د ساله ناوی کوردستان
 له هه موو نه خشه کانی تورکدا هه بووه و به ره به به ره ی تورک
 نه و نه خشانه و نه و ناوه ی به کار هه نا وه ، شه ره فنا مه و
 کتیبی چه له بی و سیفریش له ولاره بوه ستی ، خو بهر له
 سولتان سه لیم و له سولتان سنجاری سه لجوقی یه وه
 (سه ده ی دووا زده) و تا پهیدا بوونی کوماری تورکیا هه

هه بوه .

نامه ی ۱۸۸۰/۷/۵ ی (عابدین پاشا) ی سهرهک وه زیران و وه زیری دهره وه ی تورکیا که بو (گوشین) ی نووسه یوه نمونه یه کی تره

ده ولته تی عوسمانی له شه ری ۱۸۷۷-۱۸۷۸ ی له گهل (روس) دا شکا ، شه وه بو سالی ۱۸۷۸ دوو په یمانی پی ئیمزا کرا ، (سان ستیفانو) و (بهرلین) . له بهندی ۶۱ ی شه وه ی (بهرلین) دا تورکیا په یمانی دا هندی کاروباری ئیداری بو ئهرمه نی یه — کان به جی بهینی . هه یئه تی دیپلوماسی ئه وروپایی لسه ئه سته مبول ده بوو به سهر به جی هیئانی شه و په یمانه لسه ئه رزروم ، وان ، بتلیس ، دیاربه کر ، ئه لازیه و سیواس دارپاگا . گوشین که گه وره ترین سه فیری ئه وروپایی بو له ئه سته مبول به ناوی هیزه ئه وروپایی یه کان له ۱۱ / حوزه یرانی ۱۸۸۰ دا به نامه یه کی ره سمی دا وای له حکومتی تورکیا کرد کسه په یمانه که به جی بهینی . عابدین پاشا وه لامی ده داته وه ده لی : " (. .) وپرای شه و سهرقال بوون و زه حمه تی یانه ی که شه ره که په یدای کردون ، نه یسا حکومتی ئیمپراتوریه تی عوسمانی هه میشه هه ر ئاگای له وه بووه شه و به ندانه به جی بهینی و زور فه رمانبه ری مه ده نی ده سه لاتداری نارده وتسه هه موو به شه کانی کوردستان و ویلایه ته کانی دی ، که ئهرکی شه وه یان پی سپی راه به شترین ری بدوزنه وه بو (. .) . بهر له وه ی شه نامه یه ته واهو کهم ، به ئهرکی سه رشانی خومی هه ست پی ده کهم به ته واهه تی شه وه له جه نا بتان ته ئکید بکه مه وه و ده ست نیشانی بکه م که ئه نحامی دوا سه رژمییری ره سمی دانیشتوانی ئهرمه نی له وان ، دیاربه کر ، بتلیس ، ئه رزروم ، و سیواس بهم جو ره بوو : ژماره ی

ئەرمەنىيان ۱۷% ى ھەموو دانىشتوانە ، كۆمەلە نىسا
 موسلمانەكانى دى: ۴% ، مسولمان ۷۹% . ديارە بى ئەوھى
 پىئويست بە ووتنىش بكا ، سەردەرانەى (خاوەن شكوۆ)
 ئەو ھىزانەى كە پەيمانى (بەرلىن) يان ئىمزا كوردووە لەو
 كارانە ئاگادار دەكاتەووە كە بو پىادە كوردنى يەك بەدوا
 يەكى ئەو ئىسلاھاتانەى دەكا ، لە ويلايەتەكانى كوردستان و
 ئەوانەى (ئەنادۆل) یش كە ئەرمەنىيان تىدا نىشتەجىن**)
 عابدین پاشاى سەرەك وەزيران لىرەدا دان بەو حەقىقەتە-
 دا دەنى كە (كوردستان) و (ئەنادۆل "توركيا") دوو وولاتى
 لە ئىمپراتورىيەتى عوسمانى دا ، كوردستانى توركىيا-
 دەكە وپتە رۆژھەلاتى توركىاوە ، بەشى رۆژھەلاتى توركىا نىە .
 ئىنجا بوچى ھەر وولات و شوپىنەى بەناوى خۆى يەوہ نا و نەبرى
 فەرمو لە بەرىتانىادا : ئىنگلتەرە ، سكوۆتلاندا ، وىلس و
 بولستەر بەناوى خويان ناو دەبرىن . سۆفىيەت شازدە
 جەھورىيەتە ، يوگوسلافىا ، چىكوسلوفاكىا ، تەنانسەت
 ئەلمانىاي رۇزاواش كە يەك نەتەوہ يەو ... چەند وولات و
 چەندى دى . (يەكىتى وەرزشى ئەوروپاى) يارىى (تىپى
 نىشتمانى وەرزشى ئىنگلىز) لەگەل (تىپى نىشتمانى
 وەرزشى سكوۆتلەندا) بە يارىى جىھانى (نىو نەتەوايەتى+)

* الباب العالى ، حكومەتى سولتان

"ef, la Nation kurdeet son evolotion sociale" **

تىز (اطروحة) Messaud Fany

لە دانشگاهى پاریس ، ۱۹۲۳ . لاپەرە ۱۵۳ - ۱۵۹ .

International +

داده نئی و هیچیش نه قه و ما وه .

کورد ریپبلک خرا وه کانی به گهرمی پیشوازیان له بریاری
(پارتی کریکارانی تورکیا) کرد . به به یان نامه ی کانونی
دوو وه می ۱۹۷۱ ی کومه له ی خویندکارانی کورد له نه وروپا
- بو نمونه - په سندی کرد .

ئه مه یه کهم جار بوو پارتی یه کی ره سمی له کوماری تورکیا
هه لوئیستی نه وه نده گرنگ دهر باره ی مه سه له ی کورد بنوینی!
به لام دیسان ، ده کری دوا قسه یه کیشمان له گهل چواره م به شی
برپاره که یاندا هه بی ، که باسی یه کیستی خه باتی سو سیالیستی
تورک و کورد ده کاله (تاقه یه ک شه پوولی شورشگیتردا) .
ئیمه ده لیین : ده بی کورد پارتی تایبه تی خوی هه بی و
نابی له پارتی یه کانی تورک دا بتوئته وه ، خو ئه گهر چهنه
کوردی کی خوینده واری واش هه بن که بچنه نا و حیزبی شیوعی
تورکیا وه ، ئه مه نه وه ناکه یه نی که گه لی کورد دوا ییان
ده که وی . ئه مه ی به حیزبی شیوعی تورکیای ده لیین ، پر به
بالای حیزبی شیوعی عیراقی و حیزبی توده ی ئیران و حیزبی
شیوعی سوریا شه .

رژیمی فاشیستی مارتی ۱۹۷۱ :

جه نه رال تاگماج له ۱ / کانونی دوو وه م دا به رۆژنامه
نووسانی جیهانی ووت که سوپا نارپه حه ته چوونکه (لاوانی
تورکیا به ئاشکرا باسی گهلانی تورکیا و " مافه کانی گه لی
کورد " ده که ن) .

له قسه یه کی دیکه یدا که رۆژنامه ی (جمهوریه ت) ی رۆژی
۱۰ / شوبات بلاوی کردو ته وه ده لی :
" سه رۆکه کانی سوپا له سی شت نیگه رانن :

۱- چالاکی چەپ و قوتابیان .

۲- پەرەسەندنی کورت جولوک (کوردایەتی) لە ویلايەتەکانی دوغو .

۳- چالاکی بزوووتنەوێ راپستی توندەرەو ."

بەلام دیارە ئەوێ نەووت کە ئەمەێ دوايییان (فاشیست و مەزەهەبی) پشتگیری و یارمەتی لە سوپای تورکیا خۆیەوێ وەرەگرن .

لە ۱۹۷۰/۱۰/۱۵ دا دەوری ۳۰ رۆشنگیری کورد گیران؛ دکتۆر طارق زیائەکنجی، دکتور جانب یلدرم (دکتۆرای قانونی لە دانشگاهی مونت پللی وەرگرتووە، پێشو پروفیسور یاریدەر بوو لە دانشگاهی ئەنقەرە)، موسا عەنتەر، محمد امین بوز ارسلانو چەندی رابەری کۆمەلەێ قوتابیانێ د.د.ک.ئو (یانە فەرەهنگیە شۆرشگیرەکانی رۆژەهەلات) . قوتابیهکانیان لە حەپس دا هیشتەوێ (*) و ئەوانی دی دواي دوو حەفتە بەربوون. گرتن و هیشتەوێ قوتابیهکانیش لە لە حەپس دا تەئسیرتیکی نەکرده سەر چالاکی رێکخراوەکانیان .

جەنەرال باتور (هێزی ئاسمانی) و ئەدمیرال ئەيجە ئوغلو (هێزی دەریایی)، لە ۱۹۷۱/۳/۱۲ دا ئینزاریکیان دا بە حکومەت کە :

" پەرلەمان و حکومەت بەوێ کە وولاتیان بـه ئەنارشیەت ، زۆرانبازی براکوژی، شیوانی ئابـووری و

(*) ناوی هەندیکیان بۆ نمونە :-

زەکی تەکەس ، ابراهیم کوچلو، سەبری چەپک ، ممتاز کوتان، نەزیر سەمی کانلی، نەجمەدین بویوک کایا .

کۆمه‌لایه‌تی گه‌یا‌ندوه‌و ، به‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یا‌ن له‌ به‌نرخ‌تریـن
هیوای دا‌برپوه‌ که‌ به‌ پله‌ی شارستانیه‌کی نوێـ بگات ،
به‌وانه‌ دا‌ها‌توی تورکیا‌یا‌ن خستۆته‌ مه‌ترسی‌یه‌کی گه‌وره‌وه‌ .
پێویسته‌ به‌رپێو شوێنی دیموکراتیا‌نه‌ حکومه‌تیکی به‌هیـز
دروست که‌ن ، بتوانی‌ به‌ گیانی که‌مالی‌یا‌نه‌ ئه‌ـ
ئیسلا‌حاتا‌نه‌ به‌جی‌ بی‌نی‌ که‌ ده‌ستور ئه‌مری‌ پێ‌ ده‌کا ، خو
ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ به‌ زوترین‌ کاتی‌ له‌ توانا‌ دا‌ بی‌ت نه‌یه‌ت ، ئه‌وا
هی‌زه‌ چه‌کدا‌ره‌کانی‌ تورک‌ برپاری‌ ته‌وا‌ویان‌ دا‌وه‌ راسـته‌و
خۆ‌ حوکم‌ بگرنه‌ ده‌ست‌ خۆیا‌ن ."

سه‌ردیری‌ ووتاری‌که‌ له‌ رۆژنا‌مه‌یه‌کی‌ سویسه‌دا‌ ئه‌و‌ باره‌ی
له‌ دێرپێک‌ دا‌ کو‌کرده‌وه‌ که‌ : (تورکیا‌ له‌ ژێر شمشیری
داموکلیس‌ دا‌) یه‌ .

یسمه‌ت ئینونو‌ ووتی‌ :

" ئه‌و‌ حکومه‌ته‌ به‌هی‌زه‌ی‌ سوپا‌ ده‌یه‌وی‌ ، کۆتایی‌ هی‌نا‌نه
به‌ سیسته‌می‌ دیموکراتی‌ " .

پارتی‌ کریکارانی‌ تورکیا‌ بلاوی‌ کرده‌وه‌ که‌ ئه‌و‌ گۆرا‌نه‌
(فاشیستی‌یه‌) . به‌هیجه‌ بوران‌ (خاتم‌) ی‌ سکرته‌ری‌ گشتی‌
پارتی‌ کریکارانی‌ تورکیا‌ و ئه‌ندامی‌ مه‌جلیسی‌ سیناتسی
تورکیا‌ گیرا‌ .

هه‌رچه‌نده‌ ئینونو‌ ووتیشی‌ که‌ با‌وه‌ر‌ نا‌کا‌ حکومه‌تیکی
کاتی‌ وه‌ها‌ بتوانی‌ ئیسلا‌حاتی‌ پێویست‌ به‌جی‌ بی‌نی‌ ، که‌چی
ته‌نیا‌ سی‌ رۆژ‌ دوا‌ی‌ ئینزاره‌که‌ی‌ سوپا ، خۆی‌ و راپه‌ره‌ری
حیزبی‌ عه‌داله‌ت (ده‌مریل‌) با‌یا‌ن‌ دا‌یه‌وه‌و‌ ووتیان‌ که‌ ئه‌گه‌ر
رژیمیکی‌ وا‌ بی‌ته‌ سه‌ر‌ کار ، ئه‌وا‌ ئه‌وان‌ پشتگیری‌ لـی
ده‌که‌ن .

له‌ ۱۹ / مارت‌ دا‌ (جه‌نه‌رال‌ سونا‌ی‌) دا‌وا‌ی‌ له‌ (نه‌هاد

ئەرىم) (پابەرئىكى حىزبەكەى ئىنونو) كرد كه حكومهتـــه
بههئزه كه پىگ بىنى. هەرچهنده نهاد ئەرىم تازه بـــه
تایبەتى بۆ مەسەلەى ئەم حكومهتە نوئیه استقالەى لـــه
حىزبەكەى دا، بەلام ديسان هەر به ناوى بى لایەن (نـــا
حىزبى) ناوبرا .

له ۴/۲۶ دا (حكومهتى بههئز) ى نوئى حوكمى عورفى خستە
يازده ويلايهتەوه، كه جگه له ئەنقەرەو ئەستەمبول، دياربەكر
و ماردىن و (سىرت) ىشى گرتهوه. دەستور و ياساى
سزا دەستكارى کران، تاكو ياسا - ئەرىم واتەنى - وهكو
گوپالى لى بى! . فەرمانى جەنەرالى تاگماچ و دەستەكـــەى
بهياسا دانرا. (دادىگای ئەمنى دەولەت) جىگەى دادىگای
مەدەنىيان گرتهوه. ئەوهى له ياسادا باسى رىكخـــرا و
كۆمەلەو كۆبونەوهى گشتى و خوپيشان دان بو، دەستىكى
واى پيدا هینرا كه ئىتر كوردنەتوانن له هىچ سوچىكەوه
سودى لى ببینن. چاپەمەنى پتر خراپە ژىر چاوه دىرىـــهوه .
هەموو نووسىنىكى دژى كردا رهكانى حكومهت و دژى ئىنزارى
۱۲ / مارت به (روخینەر) و (دژى بەرزەوهندى نەتـــهوه)
دانرا. خەلك گرتن دوو رۆژ دواى دەست پى كردنى حوكمى
عورفى دەستى پى كرد. (د. د. ك. ئو) به روخینەر دانـــرا و
بارەگاكانى پىچرايهوه .

یهكىتى قوتابیانى پىشفەرپۆى تورکیا و چند کومهلـــەى دى
داخران، له ۴/۲۸ دا، فەرماندهى لەشكرى یهكەم (جەنەرالى
فابق توران) باسى (خەتەرى كورد) ى له ووتارىكدا كرد،
ووتى:

" كورد دەیانەوى دەولەتىكى كوردى له رۆژهلاتـــى
تورکیادا دامەزرینن."

وهزیری ناوخو (عمر ئوغلو) له هه مان روژدا دا وای لـه
 په رله مان کرد دهنگ بو حوکمی عورفی بدا .ته نیا دو ئەندامی
 پارتی کریکارانی تورکیا (ئایبار) و (ئیسمه ن خانم) ی لی
 ده رچی، ئەوانی دی هه مویان قه بولیان کردو دهنگیان بو دا .
 عمر ئوغلو پینج مه ترسی (ریکخرا و به هیز) ی سه ر نیشتمان و
 کومار له په رله مان دا ناو برد: دهسته راستی توندروه و،
 بزوو تنه وهی کورد، خه راپکاری سوریا له ئەسکه نده رونه و
 چالاکي ئەوانه ی خه ون به دیکتا توریه تی عه سکه ری یه وه ده بینن
 وهزیری ناو خو له باسی کورد دا ووتی:

" چالاکي کورده کان ده یه وی خاکی نیشتمان بکا بـه
 دوو که رته وه . " و که : " ژماره یه کی زور چه ک له روژه لاتي
 وولات دوزرا وه ته وه . " ئینجا : " هیزه کانی مسته فا بارزانی
 سه روکی کوردی عیراق " ی به وه تا وانبار کرد که : " خه باتی
 جیا بوونه وه خوازیی کوردی تورکیا پشت ده گرن ."
 هه ر له و کوبونه وه یه دا ، (ئارارای ئەندامی حیزبه کـه
 ئینونو که وهزیری عه داله ت و زمایی حالی حکومه ت بو ووتی:
 " حکومه تی تورکیا به لگه ی بوونی پارتی یه کی استقلالی
 کوردی له تورکیا به ده سه ته وه یه (*). "

ه ۵/۲ دا ، سه ره ک وهزیرانی نوی (ئه ریم) به دریزی باسی
 (خه ته ری کورد) ی کرد، باسی (جیا بوونه وه خوازیی کورد) ی
 کرد که (هیزه کانی بیگانه هانی ده ده ن !).
 دوو روژ بهر له وه (۴/۳۰) جه نه رال تا گماج و فه رمانده کانی
 هه ر سی له شکری ویرا ، سه ریان له دیار به کر دا که ددانی
 خویان پیشانی کورد بده ن (**).

(*) لی موند " Le monde " ی ۱۹۷۱/۴/۳۰

(**) لی موند " Le monde " ی ۱۹۷۱/۵/۴

ئەم كودىتايە ھەر لە خۇپىشاندا ئەكانى ھاوینى ۱۹۶۷ ەو ە
چاۋە پروان دەكرا ، چۈنكە سىياسەتى (ەمەلىياتى كۆماندو)
بە مەبەستى خۇي نەگە يىشتىبو (كورد نە - بى ۋەخت - شۇرشى
كردو نەدەمى خۇي گرت) . لە ۱۹۷۱/۷/۲۰ دا ، پارتى كرئكارانى
توركيا ، بە پىي بەندى ۵۷ و ۸۷ ى ياساى كۆمەلە و پارتىيە
سىياسىيەكان قەدەغە كرا ، چۈنكە ووتبوى : (گەلى كورد
لە دوغو ھەيە) . بەندى ۵۷ : ئەو پارتىيە قەدەغە دەكا كە
زىيانى بۇ يەكىتى نىشتمانى و يەك پارچەيى كۆمارى تورك
ھەي . بەندى ۸۷ : ئەو كۆمەلەيە قەدەغە دەكا كە (يىكەك
نەتە ۋە يەتتى تورك) تىك بدا ، يا فەرھەنگىكى غەيىرى
فەرھەنگى تورك لە توركيا گەشە پى بدا .
خەلكىكى زۇر گىران .

ياشار كەمال (نا حىزبى) كە نووسەرىكى بەنىو بانگى
جىھانە ، چاپە مەنى جىھان ناۋى بە تورك برد ، بەلام تورك
نىيە ، و كوردە و خەلكى (وان) ى كوردستانە ، بۇ خۇي لە
گىرانە ۋە ي چىرۆكى ژيانى خۇيدا دەلى : (باپىرم تەنىيا
كوردى دەزانى) .

يىلماز گونەي ، كە بەرھەم ھىنى فلىم و سىنارىيۇ نووسى
بەنىو بانگە ، لە دوا فستىۋالى (مەرەجانى) (كان) دا
فلىمىكى ھەبوو زۇر سەرنجى راكىشا ، چاپە مەنى جىھان
بە توركى ناۋ برد ، بەلام تورك نىيە ، كوردە و خەلكى
(سىوەرەك) ى كوردستانە و بە كوردى قسە دەكا .

ئەم كوردانەي دىكەش گىران :

دكتور طارق زىا ئەكجى ، تحسىن و يوسف ئەكجى ، كە
براى دكتور طارق زىان (خەلكى دىار بەكر) ھەردوكىيان
پارىزەرن . دكتور ناجى كوتلاى (پزىشكى خەلكى لاي

(ئارارات) . محمد امين بوز ارسلان (نووسەر) . مەھدی زانا (کرێکار *) . احمد ئاراس (ئابوری زان ، ئیکۆنومیست) روسەن ئەسلان (یاسازان ، قانون) . کەمال بورک — هە (پاریزەر ، خەلکی دیرسم) . دکتور احمد مەلینک (پزیشک ، خەلکی باتمان) . دکتۆر ئوگوز ئورزوک (ددانساز) . نەجمەدین بویوک کایا و زەکی تەکەس (قوتابی) و زۆری دی و . . . زۆری دی . بە سەدان خۆیان شار دەو .

جگە لە کورد ، دوو رابەری تورکی پارتی کرێکارانی تورکیا : پرۆفیسور اسماعیل بەشکجی و بەهیجە بوران (خانم) یش گیران و تاوانی ئەوەیان درایە پال کە گوایا جیا بوونەو خوازی کوردیان مان داو . !

- تەواو -

* بەر لە کودیتای ۱۹۸۰/۹/۱۲ ، خەلکی دیار بە کر بە سەرۆکی شارەوانیان هەلبژاردبوو ، کودیتاک — هە دیسان خستیه هەپسەو و ئیستە لە ژیر ئەشکەنجە دایه — وه رگیر —

پاریزی ئازاد

ئەمەى لەم ژمارەىە و لە ژمارەکانى داها توودا ، لەسەر ئەم لاپەرانەى گوڭشەى (پارىزى ئازاد) دا دەىخوئىنىسەو ەى ەىرو را و سەرنجى بئى دەستکارىى و گومرگ نەکـراوى نووسەرى بابەتەکەىە . ئىمە پىمان وایە ەک لە ماکـسە کوشندەکانى دەردە کورد ، ئەگەر سەرتوپی ماکەکانى نەبىت! گرفتى نەبوونى (ئازادىى ەىروبا وەر) و دىموکراسىەتـسە ، لەنىو خىزانەو ە تا ئۆرگانە سىاسىەکانى کوردایەتسى ، (غىاب)ى ئازادىى ەىروبا وەر و دىموکراسىەت لە ژيانى سىاسىمان دا بە ەرار لىفە دانەپوشرئى و لە نەبوونى گىان و ەست و نەستى ئازادانە و دىموکراسىشمانسەو ە رەنەیان کردوو ە ، بۆیە دەبئى خو بە و بارە رابەئىن تـسا بتوانىن باسىان لىو ە بگەىن . . . تاکە ەک کەسش تىسە لە ناومان دا حاشا لە (ئازادىى ەىروبا وەر) و (دىموکراسىەت) بکات و وئردى داواکارىى سەرى زمان و بنسى سىت ، ئەو ەى ئىمە لەم حالەتە دووقلو ەى (ئىدىعـا و ناواکارىى) و (رەفتار و کار بئى نەکردنەى) تئى بگەىن ەر ئەو ەى کە دەبئى لە بنى لە (مەفهوم) ە سەرەتایسى و رىنسىسەکانى بىجەوانە گەىشتىن ، یا لە تەفاعولسى ەرونىمان دا لەگەلىان دا ئا و ەژوو بووبىتەو ە . . . بـسە کورتىەکەى مەفهومەکە وای لئى ها توو ە کە : " ەر را و سەرنج و ەلئوئىستىکى تا لە جوغزى ەرفراوانى تئى گەىشتنى من دا و لە سنوورى بو چوون و بەرژەو ەندىم دا بىت ئازادىت ە دەربرىنى دا و مافى دىموکراسىانەى خوت مومارەسـسە ەکەىت . . . لە و کەوشەنە دەرچووىت دەبىە کافرى موتلەق و

ئاژاوه چى و ھەموو ((چى ۰۰۰)) ھ بى لىزەتەكانى دىكە ...،
و ھلھەق خەلكى ئارا دىيرو دىموكراسى خواز ھەن و زۆرىشى
خۇ بو، ئادەدەن . بەلام بە دەگمەن دەتوانن لە سنوورى
ئەو مەفھومە بەرەوازە خۇ رىزگار كەن، ئەو ھاوارى ئازادىيى
را دەرىپىن و دىموكراسىيەتى ، بەلام تەنيا بو خوى و ھاوبىر
و ھاو مەسلەك و ھاو بەرزەو ھەندىيەكانى .

ئازادىيى يىرو را و دىموكراسىيەت ، درىزەي نەدرىتتى ئەو ھەيە :
" را و ھەلوئىست و سەرنجى غەيرى خوت و پىچە وانى ھەي
خوت و سەرانبەرى خوت يى تەھەمول و قەبول بىكرىت ... لە
كەندا مەنە ، مەنە ! بەلام ھەم رىزى دەرىپىنى بگرەو ھەم
مافى دەرەت داغى بەدەيە " ، وا نەيىت چ ھونى ھەرو
ھىكەتىكى تىدايە باخەل قەرەح و سنگ كراو ھەيىت بو را و
ھەلوئىستىكى لە خوت چو، يا ئاھەز بەزىنت .

خوزگە ھەموو ئەوانەي ئىدىيەي ئازاد بىرىي و دىموكرا-
سى دەكەن، ھەموو جارى لەبەرايىر را و ھەلوئىستىكى
- ھەرو ھەوان دا كەمى ھەلوئىستەيان دەكردو لە دل ھەو
ئە مەسورەكەي (فولتيرى) مەزىيان بەدل و لى ھە
وزدانەو ھەوئەو :

" لەوانەيە لەگەلتا نەبم، بەلام ئامادەم گىيانى خۇم لە
بۇ مافى دەرىپىنى ئازادانەي بىرو پات دا بىبەخشم ..."
- ھەكەي نەھەسى، ھەر كەمى سەبرو تەھەمولى بىت و
ئى سى گەرى با خوى دەرىپىت . ئەو ھەي وا نەكات دە توخوا
- ھەرو ھەلەسەي دىموكراسىيەت خوازي نەكات .

ئىمە خۇمان لەم ھەموو ماخەلەقوللایە چاتر نەگرتو ھەو
ئەو قسانەمان بو ھە نىيە خۇمان پىا و باش و خەلكى پىا و
ھەراب دەرجوئىن، ئىمەش قورپى ئەو خاكە و كورپى ھەو

میلله ته و پارچه ی ئەو قوما شهین، هەر ئیدیعا یه بکهین تا له بواری گه وره تر دا، بواری قولی رهش و سپی تییا ده ر ده که وی، ده رنه چین شته که مان به هیند لی مه گرن... به لام شه وهی هه یه ئیمه ریچکه شکین بووین و ئازایه تی را ده ر برین و کردنه قاومان تییدا بووه و تییدا یه. ئەم ههنگا وهی سه ر لاپه ره کانی (پاریزی ئازاد) ی (خویندکاری کورد) یش به و ده ست پێشکه رییه ده زانین که ریخرا ویکی پێشه یی سه ر به ریخرا ویکی سیاسی جورته تی هه لنانی هه بیته، خو زییا ئەو مه سافه ی هه زار پله ی پێشمان به م ههنگا وه ده کرده وه. له مه ودوا هەر نووسرا و و بابه ت و رایه کمان بو بیته، وه ک ریژلیتانی ئازادی بیروبا وه ر و گیانی دیموکراسیه ت کت و مت وه کو خوی و ئوبالی به ئەستوی نووسه ره که ی بلاوی ده که ی نه وه: ته نیا دووشته ان به رچا و ده گرین:

- ۱- ناوی شه خسی و ده ست کیشانه چه یا و حورمه تی شه خسی تییدا نه بیته، دوور که وتیته وه له (قسه) ی شه خسی.
- ۲- بو سه ره ی بلاو کردنه وه، ئەو نامانه و رایانه پێش ده خرین که به نا و و نیشانی ئاشکرا وه پیمان ده گات. دیاره ناوی خوا زرا وهش قه بوله، به لام له سه ره گرته ن دا له ته ک جدیه تی باسه که و بابه ته که پێش و پاش ده خرین.

ده سه گولی ئەم جاره مان، به نامه یه کی کرا وه ی کاک (سابیر ره سول)، به رووی گه شته ان دا ده دهین، هەر کت و مت به ره ریئوس و له هجه و نوخته و فاریزه وه وه کو خوی بلاوی ده که ی نه وه نه نیا ده ستکار یه کی کرابی ناوی تاکه شه خسی که هه لگیرا وه، چونکه له نا و هیان خو ده پاریزین تا سه نه ته که ره زیل نه بیته.

کاک سابیر ره سول، رۆله یه کی تیکۆشه ری، سۆفیی
 مه شره بی کوردایه تییه، که پیشمه رگه ی جووته شۆرشیی
 ئەیلوول و ئەم شۆرشه نوئییه ی خواروی کوردستان بووه، له
 مه وقعی پیشمه رگایه تییه (ئەوه سه نگره و خۆت به کوشت
 بده) هوه تا پله بالاکانی لیپرسراوی پیشمه رگایه تییه
 هه لکشاهه، له هه موو مه وقعیکیش دا هه ر (سابیر ره سول)
 ه ساده، کورده په تییه، ده رویشه که ی کوردایه تی بووه، رۆژی
 ئەگه ر په یکه ری بۆ پیشمه رگه ی کوردستان بکریت ده بیی
 شوینیکی له (سابیر ره سول) بجی، له وانیه ئەوانه ی
 کاک (سابیر ره سول) نه ناسن وا بزانی ئەم قسانه ی
 پاش (باران گه په لگ) و (قه بره که ی ئەلی گیزو گولینگ) ه .
 ئەه ی وه ختی خۆی بۆ نه ی ده کردن؟! ئینه شایه تی ئەوه بۆ
 کاک سابیر ره سول ده ده یین (که قه تیش سه ر به ریکخرا و
 و له چوارچیوه ی ریکخراوی سیاسیی ئیمه دا نه بووه و ئیستاش
 نیشه) که ئەمه قسه ی هه موو سه رده م و هه موو شوینی و
 هه موو مه وقعیکه ی بووه، له سه ر ئەم ئەمه ی خۆشی کاری
 وای پی کراوه مام هه زار واته نی (عاره ب به حوشتری
 خۆی نه کردبی) !

ئەلبۆمی شه هیدانی بنه ماله ی کاک (سابیر ره سول) ریی
 شایه تی ئیمه ش ده بریته وه، خۆ واش نه بیته زه لامیکه وه
 رای هه یه! ده با بزانی چي ده لی :

خسنة سهر نیت: - جالاک

chalakmuhamad@gmail.com

برایان :-

دهستهی نوسه رانی (خویندکاری کورد) ی بهر پیز

سلاویکی گهرم .

له م پوژانه به صدفه له چایه خانیه کی (ئو پسالا)
توشی کوردیک بووم . نوسخه یه کی له گو فاره که تان دامی .
جا من وا بو سی سالیس ده چی بلاوکراوه ی هیچ حیـزب و
رپیک خراویکم نه خویندوه ته وه . وه برپاریشم دابوو قهد تا
ژیانم ماوه بلاوکراوه ی که سیش نه خوینمه وه (ئه مهش دیاره
شتیکی له دوایه به لام ئیره جی ی نیه و منیش مه به ستم
نیه هه گبه ی خو متان به ته وای بو هه لپیزم که بو برپارم
دابوو هیچ بلاوکراوه یه که نه خوینمه وه) .

به لام ههر بو موجه له و تعاریف دلم نه هات ده سته ی
کا برای کورده بگیرمه وه و لی وه ر نه گرم . بویه لی م وه رگرت
له پیش چاوی توژیک ئه م لاو لام کردو لاپه ره کانم به سه ر
یه کدا هه لدا یه وه بی ئه وه ی هیچی لی بخوینمه وه . به ونیازه ی
له پاش ئه و لاو ئه م لا کردن به ساغ و سه لامه تی ته سلیم
به خاوه نی بکه مه وه (مالی قه لب سه ر به خاوه نیه تی) .

وه دیسان ههر بو موجه له له براده ره که م پرسی . ئه ری برا
ئه م بلاوکراوه یه چی یه و ئی کئی یه ؟ خودا هه لئاگری زور به
ئوسلوبیکی جوان و ریک و پیک ووتی : ئه مه خویندکاری
کورده . ئی پاسوکه .

جا من که سی ساله بلاوی که سم نه خویندوته وه . دیاره ئی
پاسوکم ههر قهد نه خویندوته وه . وه پاسوکیش له ناوچه که ی
ئیمه زور که م بوینه . به لام ههر بهینی خو مان بیست زور
ده میکه (عطف) م له سه ریان هیه . بهس له بهر ئه وه ی

گوئ بیست بوویمه که دهلین پاسوک کوردایه تی دهکنه
 (بزووتنه وهی کوردایه تییه) منیش وا ده میکه هاتوومسه
 قه ناعت ته واو که بهس بزوتنه وهی نه ته وایه تی راسته
 وه هه قه کورد له یه کهم ههنگاوی خه باتی بهس کوردایه تی
 بکات . چونکه ئیمه وه کو کورد و به ناوی کورد ده چه وسیننه وه
 و له ناو ده چین . نهک به ناوی چین و توپژو ئه فکاری جیا
 واز . جا ئه و کاتهی ئه گهر شتیکی به شتیک کرد وه کو
 کورد . پیغه مبه ر به ناوی مارکسیهت و برجوازیهت و تقدیمیهت
 و تأخریهت رهش و سپی و درپژو کورت . ده میان له ده می
 یه کتری ده ناو بو کورسی حوکم ئاسه واری یه کتریان
 ده برپه وه وه کو گورگی ده که وتنه گیانی یه کتری .

بو یه له برپاری دانه وهی گوفاره که په شیمان بوومه وه وپاره ی
 نرخه که شم دای . هه ر چهنه براده ره که . ئه گهر به دروش
 بیته یه ک دوو جارینک ووتی پاره کهم ناوی . به لام دیار بوو
 پیشی خوش بوو بیده می و له دللی خوشمدا و وتم زور جار
 بو حیزبه کانی تر توشی شه ری گه وره گه وره بویمه . زور له
 مه رگ نزیک بویمه وه چند جار یکیش بریندار بویمه .
 قیروسیا ده با ئه م (۱۰) کروشه ش که قیمه تیکی نیه به
 ته مای خودا با بو پاسوک بیته .

خویندکاری کوردم له ده ست وه رگرت و هاتمه وه مال
 فریتمدایه ناو کتیبخانه ی ماله کهم . وه بی ئه وهی به خه یالم
 دابی بیخوینمه وه . چونکه با بلاوکرا وهی پاسوک نه بیته و
 هی هه ردوو چاوم بیته . له ئه وروپا چی ده نوسن؟ و به چهندی؟
 جا ئه وهش هه ر بهینی خویمان بیته من وجودی کورد له
 ئه وروپا خوئی له خویدا به خیانهت ده زانم . عینجا شتیش
 بنوسن و به ناوی ئه و میلله ته یه خسیره ش قسه بکنه و

خۇيان بەسەرىدا بابدەن ھەر پىم تاوانىكى يەكجار گەورەيە
 ۋە من پىم واىە ھەر ھەموو عىلم و ثقافت و فەن و شەادەى
 گەورەى دكتورا و مکتوراي عاليمە كوردەكانى ئەوروپا بىسە
 قوربان و نۆكەرى پىشمەرگەيەكى نەخويندەوار بىت كە بىسە
 نەخويندەوارى فېشەكىك بە دوژمنەۋە دەنى لە ناو وولات،
 بە ھەر حال... ئەمە مەۋزوعىكە سەر ئىشەى زۆرى لىسە
 دوايە، ئەمەش مەبەستى نامەكەم نىيە نامەۋى بچمە ناۋى
 و دو و دۇشا و تىكەل بکەم بە تەۋاۋى لە بنى كودى بدەم .
 با بىمەۋە سەر (ئەصلى موضوع) لە پاش چەند رۆژىك
 كە خويندكارى كورد ھەر لە ناو مەكتەبەيە، شەۋىك ھەر لە
 بەر مشاكلى تايبەنىم و دەربەدەرى خۇم خەوم لى ھەرما .
 (ھەر ۋەكو زۆر جار ۋام لى دى) ئەمەش عارەب ووتنىسى
 (يخصنى ولا يخصكم) ئەۋ ھەۋى تەنىاي ۋا دورو درىژو بى
 تام ھىچ دەست نەكەوت خۇمى پىۋە بخافلنىم فىلىك لە
 خۇم بکەم تۆزىك مىشكى خۇم بە شىك خەرىك بکەم .
 بە ناچارى دەستم داىە (خويندكارى كورد) دووبارە ئەم لاو
 ئەم لام كوردەۋە و لاپەرەكانم بەسەر تەكدا ئاۋا دەكرد، تا
 چاوم بە عىنۋانىكى زۆر زەق و گەورە كەوت كە نووسرا بو
 (رۆن كوردنەۋەيەك) وورده وورده بە خويندەۋەى (رۆن كوردنەۋەكە)
 چومە خوارى و خويندەۋە، تا گەيشتمە (لقاء
 الرفاق) يا الله خىر... زەردە خەنەيەكى تەنىاي و مىشك
 مشغولى گرتىمى و لە دلى خۇمدا ووتىم بە قورئان دىيارە
 برادەرانى پاسۆكىش باسى (رفیق و رفاق) دەكەن دىيارە
 شىوعى و ماركسىيە كوردەكانى تر بەش ناكەن، ھەر پاسۆكى
 پى دەۋىست بىتتە (رفیق) ناۋەاللە زياتر چومە خوارى و
 خويندەۋە، لاپەرەكەم ۋەرگىرا و دەقى (لقاء الرفاق) م بە

ئىمزاكانەو دەيت و ئىمزاكانىشم ناسىه وە...ئى...ئى...
 ئى... تازە تى دەگەم (لقاء الرفاق) چىه؟ ئەو فقيرانەى
 پاسۆكىش بو دەستيان بە ھاوار ھاوار کردىه؟... ئى...
 ئى...ئى كوردە قەد نەبى، ئەو ەشتان کرد... ئەدى ەمووتان
 نەتان ووت ئىتر بەسە (بەردى كوردستانى) پىك دىنن
 چونكە ەەر كوردە دەكوژرى و ەەر كوردە دەبرى و ەەر كوردە
 مال و پىران و دەربەدەر دەكرى و ەەر كوردە گازى كىمىاوى
 لە قورگى دەئاخىرى. ەەر كوردە... ەەر كوردە... وا...وا .
 وە دەبى ئىمەى كورد (بەس كورد) يەكترى بگرىنەو . دەست
 لە دەست و قووت لە خودا خو ئەگەر سەرىش نەكەوین ئەو
 بەسەر بەستى شەھىد دەلین ئىتر لەمەودوا سىياسەتى
 كوردى سەر بە خۇمان دەبى بەسە . چىتر بە قسەى بىگانە
 ەلناخەلەتیین .

ئەدى خىر واکاک (.....) ئوقىعى (لقاء الرفاق) ی بو
 کردوین . وا دياره جەنابى كاک (.....) شەو و روژ لە
 بەر كوردان خەوى لى ناكەوى . ەەر مرد فقيرەى ەەر چەندە
 خەمیان بخوات . و مشاكليان بو ەل بکات و رىگا و شوینیان
 بو دابنى .

چى بکەین کاکە بى پىاوىیە . كورد پىاوى تىدا نىه كەسى
 نىه خەمى بخوات . كەسى نىه خوى بو بە شەھىد کردن بدات .
 كەسى نىه تەگبىرى بو بکات . بى كەسىیە... وەاللە بى
 كەسىیە... کاک (.....) فقيريش بە ناچارى لـــــــ
 ئىنسانىەتى (ئىنسانىەتى خوى ھا .) لە ھۆرەکانى وە وا
 ھاتىە وا گۆرىەو بەلک پىچى توند بەستایەو رانکــــ
 جوغەلىكى (كرى زاخو) ی لەبەر کردىە . کولەبانەىەكى
 منطقەى گرميانى لەبەر کردىە . دەستى دايتە تەنگىكى

برنوی دارشوشهیی رهم حهفده که تیژای گولله ناخوات .
 ئەم وهزعهی پی قهبول نهکراو (قبول نا کرئی کاکه) راپه رپه
 شاخهکانی کوردستان، وا چهند ساله خهبات دهکات مل
 ملانیتی له گه ل ئەو حکومهتانهی کوردستانیان داگیر کردیه .
 مالی ئاوا بیٔ ... خودا خیری بنوسی ... به وهش وازی نه-
 هیئاوه . وا (لقاء الرفاق) یشی مۆر کرد، ری و شوینی
 ته وای بو یه کگرتنه وهی قوتابیه کوردهکانی دهره وهی وولات
 دانا، له خو مان خه نی وا له سایه ی کاک (.....) دنیا
 ویته (شامی شهریف) کورد له ئه وروپا وه کو پولا یه کتری
 گرتنه وه ... به سه ری ئیوه ئەو کاک (.....) پیاویکی
 زور باشه (ئاخ یه که عه بی بجوکی هه یه ئه ویش ئەوه یه
 رمانی کوردی نازانی ... به لام له بهر ئەوهی هینده ی کورد خوش
 هوی ... هینده ی کورد خوش ده وی ... له خوشه ویستیان
 هینده ی نه مایه وه کو " وه عی یه گی الاهی " فی ره کوردی بیٔ .
 هک یاره بی خودا خیرت بنوسی کاک (.....) ته گیر
 هری کوردان ... خه م خۆری کوردان ...
 راده رینه ئەو کاک (.....) ئەم کاک (.....) نیه که
 ه سالی ۱۹۷۳ له مۆسکو له موه تمریک که کاک (خودا
 بی خوش بوو) دارا توفیق نوینه ری پ . د . ک باسی کوردی
 رد بوو . هه لسا بوه وه ووتبوی (شخبصتنا بالاکراد) نه خیر
 ه و نیه وه هر ناشی ناسی . ئەگەر توشی بی له وانیه هر
 کوزی چونکه ئەم قسه یه ی کردوه ... جا براینه من هه قمه
 نیم .. دهک دا وه شین کوردینه دهک دارزین کوردینه ...
 یه مبه ر وه زعتان له وهش خراب تر بیٔ ...
 راده رینه . ئیتر ئەو شه وی هه تا سبه نی به شوینی
 هفسیریک گه رام بو ئەم وهزعه ی (لقاء الرفاق) و کاک

(.....) پیم تهفسیر نهکرا . وا بزانه قه‌دیش پیـــم
 تهفسیر ناگرئی... نا وه‌الله به باوکی منیش تهفسیر
 ناگرئی. وا چاکه هه‌ر شه‌وه‌نده بلیم که (خودا هه‌تا کیـــو
 نه‌بینی به‌فری تی ناکات) . کوردیش هه‌تا وه‌زعی شه‌وه‌ها
 بیټ هه‌ر کاک (.....) ته‌گبیر که‌ری ده‌بیټ دیـــاره
 سه‌رچویش بدریته

جا (لقاء الرفاق) وا لی‌کردم موضوعی تریش لـــه
 (خویندکاری کورد) بخوینمه‌وه . موضوعی (له دیوه‌خان
 چ باسه) ی به‌شیر موشیریشم خوینده‌وه . چاکیش لـــه‌وی
 گه‌یشتم . وه‌من شاهیدی شه‌وه‌م که زور جار له هه‌موو حیزب و
 ریکخرا وه کوردیه‌کانم بیستوه . جا چ به‌نوسین وه یان به
 قسه که گوتویانه ئیمه‌دا‌خلی ریکخرا وی پیشه‌یی کوردی
 ناکه‌ین. با به‌کرده‌وه بیسه‌لمینن که شه‌وان ئازادن لـــه
 دامه‌زراندنی ریکخرا وی خوینان. شه‌دی شه‌م (لقاء الرفاق) ه
 خیره براده‌رینه‌؟!

با منیش با لی‌ره گله‌یه‌ک له ئیوه . (پاسوک) بکه‌م...
 براینه . ئیوه بو به (لقاء الرفاق) وا سه‌خله‌ت بوینه و
 خوټان مشه‌وه‌ش کردیه و دنیا‌تان لی ویک هاتوه . (ليقاء)
 یه‌ک بیټ له‌گه‌ل کاک (.....) بکریت هه‌روا ده‌بیټ .
 وه‌اللهی (خراپتریش ده‌بیټ) ده‌بیټه توزیع و توزیع کاری
 (حصه) و حصه‌کاری فلان حزب ۲ نفر ، فلان حزب ۱ نفر ، فلان
 ریکخرا و ۳ نفر . فلان حزب له‌به‌ر خاتری فلان ۲ نفر . موعدی
 (لقاء) تا‌ریخی فلانی . شوینی (لقاء) فلان شوین . ئی ده
 هه‌ر واده‌بی...! له‌وانه‌یه شه‌م براده‌رانه (لقاء الرفاق)
 یان توقیع کردیه دلشیا‌ن خوش بیټ که گوایه خویندکاری

کورد له ده ره وهی ولات صد شکر له سایه ی (لقاء) یه که یان
 یه کتری گرته وه خوشتی و شادی که وته ناو کوردان . حوکمی
 زاتی (بالجیب) . به لام با من لیڤره له دووره ولات و کهس و
 کارو کورده واری . به پهک که وتویی و بی هیوایی دلنیا یان
 بکه م و حقیقه تیکیان پی بلیم . . . که خوشیان (ته گهر خو یان
 له حودا نه کهن) زور چاک ده زانن . که ته م کوردانه ی ئیڤره
 کهسیان خویندکار نینه . تا رپیکخراوی خویندکاری یان هه بییت .
 با هیچ خو یان ماندو نه کهن (لقاء الرفاق) یان بو نه کهن .
 وه با به ته واری ده ست له و کوردانه بشون که له عه وریان .
 هه ر چند سالیکی ڤره زمانی کوردیشیان له بیرده چیتسه وه .
 وا ئیستا هه ندیک له منداله کانیا ن کوردی نازانن . هه موو
 کوردو کوردستانیش به پولیکی قه لب نا کرن . . . به لام با
 هه قی خوداش بلیم . که ته م کوردانه ی عه وریا زور به یان
 له وولاتی خو یان خویندنیان ته ورا و کردوه . (شوکر زور مثقفن)
 خا وه ن شهاده ن . جا ته وه ی لای خومان مهندس بوو گونی به
 هوقه لای خومان هه لئه ده گیرا . وا لیڤره گسگ ده دا و فراشه .
 ته وه ی لای خومان دکتور بوو به فیزه وه به سه ر جاده کانه دا
 ده رپویشت وا لیڤره (ئایس کریم) ده فروشتی . ته وه ی شهاده ی
 دکتورای هه بوو خوی به فه رخه وه زیر ده زانی رپوژی چه نده
 فه راشیک میزه که یان ده ستریه وه ئیستا خوی میزی خه لک
 ده سرپته وه له مطعمه کانی عه وریا قاپ ده شوا .
 ته وه ی ضابط بو لای خومان . زه وی و ئاسمان لای خومان لئی
 ده ترسا لیڤره سه د شکر له قصاب خانه ئیش ده کات
 وه زعیان باشه . ته گهر له م جوړه ئیشه شیان ده ست نه که وی
 سو سیال ده یان ژینی مه ترسن له برسان نامرن .
 وه من شخصیا هیشتا به صدفه ش توشی قوتابیه کی کورد

نەبويىمە لە ئەوروپا . تا ئىۋو ئەو زەحمەتە بىكىشىن و
 رېڭخراويان بۆ دروست بىكەن . خۆ ئەگەر خودا نەكردە ھەشبن
 ھەقە ئەوان خۆيان مشورى خۆيان بخۆن . رېڭخراوى خۆيان
 دروست بىكەن . نەك برادەرانى (لقاء) لە دمشق ئەو
 زەحمەتە بىكىشىن و موعدى موء تىمرو شوپىنى موء تىمردا بىنىن .
 ئەوانىش بەس عايدى (اشهد) و چەپلە بن بەلام خۆ ديارە
 ئەوھى نەفسىيەتى قبول بىكات لەم وەزە بىزىت رۆزى بە
 ديان ژن و پىرە مېردى شەھىد بىي كچەكانى بەتالان دوزمن
 بىبات . ئەوئىش لە ئەوروپا ھەر خەرىكى سىك پىر كىردن
 بەرسىك تىر كىردن بىت . ديارە نەفسىيەتىشى ئەوھ قبول
 دەكات رېڭخراوى بۆ دادا مەزرى و وەكو گاجوت لىي بخورن .
 شەقەى چەپلەشى وەكو دەمانچە بىت جا كاكە بۆ قبول
 ناكات . چى خەسار دەكات ھەتا پارەى سەفەرەكە و نان
 خواردن و رابواردنى ئەم چەند رۆزەشى لەسەر حسابى
 كونگرەيە . وە لە لايەكى تىریشەوہ بەم چەپلە کوتانە خۆى لە
 كورسى وەزارەتى چا وە پروان كرا و نىزىك دەكاتەوہ تۆزىكى تر
 سىنگ دەباتە پىشەوہ .

ئەوھىيە خەباتى ئەوروپا . ئەدى دەتەوئى وەكو ئەو پىشمەرگە
 نەفامانەى نا و وولات دەستەو يەخە بەرامبەر دەبابەو
 كۆپتەر و سىخۆى و مدفعى گەورە و چەكى كىمىياوى راوہستى .
 بە نەفامانە خۆى بە كوشتن بدات . . . راستە ديارە خەبات
 ھەمە جۆرە . . . جا ھەندى جۆر ھەيە ھەمىشە پىا و تىيىدا
 بىرسى و رپوت و رپەجالە و ھىلاك و ماندوہ . مال كا و ل و دى
 وىرانە . كىمىياوى باران دەكرى بەتەواوى تى دەچى . يان بە
 سەقەتى و كورەيى پەرگەندەى وولات دەبى . جورىكىش ھەيە
 زور ئاسانە . بەس ھەندىك چەپلە کوتانە ، يەك دوو ھوتاف

كيشانه . ماندووبوني هەر تيدا نيه . بۇ كۆبونەو و كۆنگره
بهستان به (تياره) هاتو چۆ دهكهن . خۆ لهسەر حيسابى
خۆشيان نيه . تهنيا پوليكى تى ناچى ، بهس هينده هيه
دهبى لهوئى چهپلهى چاك بكوئى و هوتافى قهله و بكيشى .

وه من دلنيام زوريش له و پيشمهركانهى كه خويان بهكوشتن
دهدهن و به سينگى روت بهرامبهر دهبا به دهووستن
خۆشهويسترو به احترام ترن . بويه ئەگەر چهپله نهكوئى و
هوتاف نهكيشى (كهره) وهحشيه ...

ئه م جوړه خهلكانه زور طبيعیه ئەگەر قبول نهكات (عهله مى
كورد) هه لدرى . چونكه ئەمانه زۆله كوردن بۆ هه نديك
(اعتبارات) كوردن . ئەمريان پى كرايه قبول نهكهن (عهله مى
كورد) هه لدرى .
براينه :

من خۆم شخصيا گالتم به عهله مى كوردى دى له ئەوروپا
(عهله مى كورد له ئەوروپا يعنى چى؟) و به چهند؟ بۆ كى؟
عهله م ئەو عهله مهيه لهسەر چيا سهركهشەكانى كوردستان
هه لدرى . به خوين را بگيرى ...

بهلام پيشم وايه ئەوهى قبول نهكات عهله مى كورد هه لدرى
(جا له هەر شوينيك بيت) ئەمه گه وره ترين خاينى كورده .
(جا هەر كى بى) ئەگەر كورده ئەوه زۆله كوردو خاينه .
جاشهكانى صدام حسين لهم جوړه كسانه به ههزار جار
نهريف ترن چونكه من دلنيام كه هه موو جاشيك پى خۆشه
كورد عهله مى هه بيت و دهولتهى هه بيت . بهلام دياره له بهر
ئه م جوړه سياسيه كوردانهى كه قبول ناكهن عهله مى كورد
هه لدرى بوينه جاش . (نا هه قيش نينه) . ئەگەر غيره كورديشه
(من نازاتم بۆ غيره كورد هاتيه كۆنگرهى كوردان)؟! خيره

انشا الله...؟! وه كابرای غیره كورد زۆر ههقی خویه تـی
 پـی ناخۆش بـیـت كورد عه له می هه بیـت . من شخصیا هیـج
 گله یه كم لـی نیه . وه هیج تعلیقیشم نیه .
 جا براده ران دهسته ی نووسه رانی (خویندكاری كورد) من
 هه ر ئه و دوو موضوعه م له گوڤاره كه تان خویندو ته وه . وه به
 چاكم زانی ئه م نامه یه تان بو بنوسم . وه ئه گه ر موضوعه كانی
 تریشم خوینده وه (دلنیاش بن هه ر ده ی خوینمه وه) چونكه
 هه تا (ئه م بایه له م كونه) بیـت به سه دان شه وی تریـش
 خه وم لـی هه ر ده مینی و ناچار ده بم به نابهدلی ده ست بو
 كتیب درێژ بكه م . وه عدتـان ده ده می هه ر ده ست بو كتیب
 درێژ بكه م بو (خویندكاری كورد) ی درێژ ده كه م .
 ئه گینا من له وانه نیم شه و و رۆژ سه رم له سه ر كتـاب
 هه لـنه گرم و بلاوكرا وه ی رێكـرا وه كوردیه كانی ئه وروپـا
 سه رتا پا ماله كه می دا پوشتی
 وه ئه م تكایه م هه یه و هیواداریشم لیم حاجز نه بن چونكه
 ئه وه ی ووتومه له نا و دلیکی برینداری پر دلسۆزی پێشمه رگه
 یه کی میله ته تی كورد هه لقولا وه . وه له لایه ن كه س ئه مرم پـی
 نه كرا وه . چه پله بكوتم و هوتاف بكیشم .
 پێشم وایه قسه كانم هه قه ... هه قیش ره قه .

سابیر ره سول

ئۆپسالا ۱۰/۲۳ / ۱۹۸۸

کۆستیگی دیکه ی کوردایه تی و ئاوا بوونی خۆریگی دیکه ی کورده واری

وهكو خۆری دەم كهل ئەتۆش ئاوا بویت! وای له كۆستی
كورده واری و كوردایه تی بو خه ساره تی له ده ست چوونی
پۆله یه كی هه لال زاده ی دلسۆزو به ده ركه و تووی... وای له
هیوا و ئاواتیگی جاوگه شی پێ له چاوی ئاوا بووی هاتنه دی
خۆزگه و ئاواتیگی نیو سه ده خه بات و تیكۆشان و نـزاو
چاوه پروانی له پزگاری و سه رفرازی ولات و میله تیگی
ئیسـتیـعـماـرـكـراوی دوا هه نایه كانی ئەم چه رخی بیسته مه!
له ۱۹۸۸/۱۰/۷ دا دووره ولات، وهكو به شی هه ره زۆری
مه زنه پیاوه ته ریـرا وه كانی كورد له زێدو نیشتمانی
پشتا و پشته ی با پیرمان دا، دکتۆر (نورالدین زازا) ی تیكو
شه رو زانی بلیمه تی كورد پیلوی لنگه نا. نه ته وه په روه ری
مه زن (دکتۆر نورالدین زازا) ی په حمه تی له بنه ماله یه كی
كورد په روه ری سه رووی كوردستانی موسته عمه ره ی بن ده ستی
تورك هاتۆته دنیا وه، هیشتا راست و چه پی خۆی نه ناسیوو
كه به ر شالۆی را و نانی حوكمی شۆفیه نیه تی توركی ده كه وێ
پاش گرتنی بنه ماله كه یان خۆی و دکتۆر نافیزی برا گه و ره ی
ناچار هه لدینه ته و دیوو سنوور و له سوریا خۆیـان
ده گرنه وه، له مندالیه وه زیره كی و بلیمه تی هه كی تاییه تی
پێوه دیار بوو، بۆیه سه رباری ته و حال و باری ئاوا ره یی و
بێ ده ره تانه ی خویندنی پله ی بالای دکتورا ته و او ده كات و
له و مه یدانه ی دا تا دله گه و ره كه شی له لیدان كه وت له سه ر
ئاستی هه ره به رزو كۆری ته و روپادا یه ك له عه فله

مهزنه‌کانی ئەو بواره بوو، راو سهرنجه‌کانی له‌سهر ئاستی
 ئەوروپا سهرنج ده‌دران، دکتۆر نورالدين زازا ههر هوش و
 پینووسیکي هه‌لکه‌وتوو نه‌بوو به‌س، له مه‌یدانی خه‌بات و
 تیکۆشان دا گیانیکی هه‌میشه پر جوش و تیکۆشه‌ریکی
 کارامه‌و شوین ده‌ست دیاری بوو، دکتۆر نورالدين له سالی
 ۱۹۵۶ دا له ریزی پيشه‌وه‌ی ده‌سته‌ی دامه‌زرینه‌رانی یه‌که‌م
 کۆمه‌له‌ی خویندکاری کورد بووه له ئەوروپا... سالی دواي
 ئەوه له سووریا دا له‌گه‌ل چهند هاوه‌لیکی دا " پارته‌ی
 دیموکراتی کورد له سووریا " یان دروست کرد، ساله‌هایه‌کی
 زۆر ده‌نگ و ره‌نگی ههر له و پيش قه‌ده‌مانه‌ی کوردایه‌تیه‌وه
 بووه که هه‌موو ملای بوونی خویان له خزمه‌تی بی فیله‌ی
 نه‌ته‌وه و نیشتمان‌ه‌که‌یان دا ده‌بیننه‌وه .
 ئەگه‌ر چی به له‌ده‌ست چوونی تیکۆشه‌رو عه‌قلیکي
 مه‌زنی نه‌ته‌وه‌یی وه‌کو دکتۆر نورالدين زازا کوردده‌واری و
 کوردایه‌تی خه‌ساره‌تیکی قه‌ره‌بوونه‌کراوی لی که‌وتوو، به‌لام
 ئەوه سوننه‌تی ژيانه هه‌موو خوریکي ئاوا بوونی خوی له‌گه‌ل
 دایه، ئەوه‌ی ده‌مینه‌ته‌وه ئەو تین و ئاوه‌یه‌تی که گه‌رمی و
 گوپی ساتانی هه‌لاتنی به بوون و ژيانی ده‌به‌خشی .
 ئیمه تین و تاویکی له ژيانی پر به‌ره‌که‌ت و شه‌ره‌فمه‌ندانه‌ی
 ئەو نه‌ته‌وه په‌روه‌ره گه‌وره‌یه‌دا بۆ دوا رۆژی سه‌رفرازی و
 سه‌ربه‌خویی کوردو کوردستانی ده‌بینین ئەوه‌یه ژيان و هه‌ست
 و گیانی (دکتۆر نورالدين زازا) ی مه‌زنه پیاومان بکه‌ینه
 سه‌رمه‌شق و شوین پی هه‌لگرین، ئەوجاش ئەگه‌ر به دوی دا
 دوو دلۆپ فرمیسکی گه‌ش‌گه‌شی به‌قه‌ده‌رایي گه‌شایه‌تی دل و
 ده‌روونه پاکه‌که‌ی، وه‌کو هاوبیرانی " سوکسه " بۆ هه‌لپه‌ژین
 ده‌شی لیمان به‌پاست بگیری .

تەمەن

" بۆ يادى پيشه‌وا و كۆماره‌كه‌ى
كورديستان پيشكەشه "

ئەى نيرگسى تەمەن كورتى رازاوه
لە ھەوارى كوچى شەختا گەشاوه
ديسانەوہ چاوى زەردت وەدەرخە
ھىوايە نوئى لەدلى خەلكا سەرخە
تەمەنى كورت ژينى پر شكۆدارى
لە ھاتنتا بەدى دەكەم بەختيارى
ھەر چەند ژينت چەند رۆژى دەخايەنى
شەو چەند رۆژە بۆت دەبيتتە تەمەنى
ھەر چەند ژينت كاتىكى ئىجگەر كەمە
ديارى مەستى ديوانەيت و بۆ شەمە
ئەى نيرگسى چاوزەردى مەستى دل مەنگ
شاي گولانى رازاوه و جوان و چەلەنگ
ئەى نيرگسى كەم ژيانى دل بە سۆز
بە بينينت ديته‌وه يادم نەورۆز
تەمەنى توش كاتىكى كەم بى موراد
بووہ تەمەنى كۆرپەى ساواى مەھاباد
كە دەبيستم ناوى وولات و كۆمار
لە جياتى ئا و خوين لە چاوم ديته‌خوار
بەيادى ئالاي جوانى ئەو كۆمارە
بىرى قازى دەكەم لەبەر سيډارە
كاتى پشكوت خونجەى جوانى پر ھىوا
بۆنى نەكرد گيانى بەخشى پيشه‌وا

ئىستەش بەيادى پىرۋى ناۋى تۇ
 جەرگ و ھەناوم بەكول دىتەو ھ سۇ
 كاتى باسى پىشەوا و كۆمار دەكرى
 لاشە و گيانم بەجارى ئاگر دەگرى
 كاتى گويم لە نالەى دەنگى تفەنگە
 دىتە يادم پولى ئازاى پىشمەرگە
 كاتى لەرەى ئالەى كەلان دەبينم
 دىتە يادم لەرەى ئالەى دىرینم
 وا مەھاباد بەرگى خوینى پۆشیو
 سالى ژینى ئازاد بوونى نۆشیو
 وا مەھاباد تەرمى جولنى پىشەواى
 وا لەسەردەست بەرەو ئاسۆى رى ھىواى
 مەھاباد گيان، مەھاباد گيان، مەھاباد
 ئومىدت بى لىت ھەلدى رۆژى ئازاد
 گەر زىاترىش تووشت بى كارەسات
 ھىوا نابرى بەرەو ئاسۆى رى خەبات
 ھىوا نابرى بەرەو كۆمارى تازە
 لە ھەر چوار بەش تاكو دەگەى بەو نيازە
 ئىنجا مىللەت زاناو پالەو ھەژارىان
 دىن ھەلدەكەن ئالەى تازەى كۆماريان
 بە يادى كۆن بو كۆمارى سەركەوتوو
 ناۋى دەنىن كوردستانى يەكگرتوو

— ئارام —

ههزار و نۆسەد و ... شەست و سێ

سێکە و سێس

" بە دەستی خۆم ... بەم دەستانە پزگارم کردو گۆشم کرد، بەم دەستانە ی خۆم گویچکە بچکۆلانەکانیم هەلقلیشان ...
کە دایکیشی بە لەرزهک (۱) مرد ئیدی خۆم بە خێوم کرد. مەرم بۆ دەدۆشی، بزم بۆ دەدۆشی ... شیرم لە ژێر سەله شیرەکه (۲) دەدزی و بە بەرخە شگێرم (۳) دەدا. بەرخە شگێز هۆگرم بوو، بەک بست لێم دوور نەدەکهوتەوه، منی بە دایکی خۆی دەزانی ... بە کۆرپەیی چۆن بوو بە کا و پێش هەر وابوو، ئیستا شەک بەرانە و هەر وایە ..."
هەنسکی دا ... خور خور نەنسکی بە چاواندا دەهاتنە خوار ... جارو باریش باوکی شتیکی تی دەسره واند ... لنگە کلاشیک شلپە ی لەسەر سینگی هەناساند ... بەردیکی پانی سەر یا پراخ بەر چۆکی کەوت ... هەناسە ی سوار بوو ... هەستی کرد گەر ووی نووسا، هەناسە ی بە زۆر دەهات و بە ئاستەم نووزە ی دەردەجوو، عارەقە ی دەردا ... زرینگە بەکی بی برانەوه لە گویەوه دەهات ... لە پەنا دیوارە کە دانیشت ...

" ئەویش وەکو من بی دایک بوو ... کەس نەزازی رانەدەگرت ... هەر منی هەبوو ... پارووی دەمی خۆم بەه و دەدا ... سەگبایە بردی، ئیدی چی بکەم ... من کردم بە بەرانی ناو رانە مەر کە چی ئەو بردی ... تەفف ... سەگباب ... محەد، دلی بە کورپە رپۆیلە رەشتالەکە ی دەسووتسا، دەیزانی زۆری ئازار داوه ... " هەر چۆکی نەشکابی ... "

وورده وورده به ره و لای چوو . دهستیکی به قزه کهیدا هیئا ،
قزی پر بوو له کاو کوتهل ، قزی وهک درکی ژیزک رهق بوو .
دهستیکی به چوکیشیدا هیئا ...

— کورپه کهم ! ...ئاخر بو تورپه م دهکهی ؟! ئی من بلیم چی ؟!
دهسته لاتم چی به ؟!
— بو ... بو ... بو ؟!

— بو بوی چیته ؟! هیچ پی ده کرئی ؟!

— بو بهرانه شگیرت دا پییان ؟! هی خوم بوو ... خوم
رزگارم نه کرد ؟! خوم گوشم نه کرد ؟! خوم به خوم نه کرد ؟!
نهمده هیشت شه قلداقی (۴) پیوه بی ، نهمده هیشت پیکوله
و زهرده سیری و فهریکه چه ودهر به بهرگنه کهیه وه (۵) بی ،
هموو روژی یهک چه مکهم لی ده کرده وه . هی خوم بوو خوم !
— کورپی خوم خه مت نه بی . بهر خه نیریکی تر پهروه رده بکه
و با بوخوت بی ! باشه ؟!

— نا ! ... هیچ ناوی ، بو داتی ؟! خوی که می ههیه ؟! پینج
سه د سهر مهری ههیه .

— رو له گیان چما نازانی زستانی گه نمان نهما ، ناردمان
لی برا ؟! ئه دی نازانی گه نمان له مامه بایزت قهرز
کرد ؟! ئی ئه وا ئیستا په لپی گرت و بهرانه کهی لی
ویستین . خو تو وا گه وره و ته واوی ، ده بی ئه و شتانه
بزانی ... کورپی خوم .

— بهرانه شگیر هه ر له نا و رانه مهرپه کهی خو یان بوو ...
منیش به هوی برکه مهرپکه وه بیوم به دواشوان و یارمه تی
شوانه کیانم ده دا ... مه گه ر بهرانه شگیر دووی مهری
به بهران بکه وتبایه ده نا قهت لییم دوور نه ده که وته وه ...
بابه گیان من بهرانه کهم ده ویته وه ...

محدد، هم دلی پی دسووتا و هم خوی به بی دسهلات
 دهزانی... تووره بوو... زلهیهکی پیدا مالی و لهگه لیدا
 قیزاندی : ده بیبره وه !
 مندالی تایین به تکا چوو، من ده لیم دوو دهقیقه توو
 بلئی پینج... ده موو چاوی وه کخم شین هه لگه را... باوکی
 به دیاریه وه هه بلهق بوو، به کزییه که وه دانیشیت، به خووهی
 نووساند و گهرووی پر بوو له گریان:
 — باوکه کهم... کوره شیرینه کهم... کاکه... باوکه... (کاکل)
 هکهم... ده به سه !

* * *

ئیدی کاکل رووی له مالی مامی نه ده کرد و له گه ل
 شوانه که شدا نه ده چوووه دهشت و ده ر، کاکل غهنزلی... مانی
 گرت... له توپه تت بگردایه نه ده چوووه بهر مەر، هه موو رپوژی
 دوو جار ان بهرانه کهی ده دی، له گه ل په کهم گزنگی هه تا ودا
 ده چوووه سهر کوله که (٦) و چاوه پروانی مەر تا ودا نی ده کرد...
 کهرانه مەری مالی مامی رووی له سهر لو ده کرد، هه می...
 بهرانه شگیزی هه ر له دوور پرا به دی ده کرد... وه ک که له
 کیوی سهری بلند راده گرت، سینگى پان بوو، که له عاقاری
 کاکل نزیك ده که وته وه وورده وورده له رانه که جودا
 ده بووه وه و خوی پی ده گه یاند، شاخه کانی پیدا دسوو هه ویش
 باوهشی به سهری داده کردو ماچی ده کرد... درک وزه رده سیری
 و چیلکه و چوالی له تیسکی خوری په کهی ده کرده وه... به
 په نجه باریکه کانی پشته ک (٧) و مله کی (٨) شانه ده کرد...
 هه و جا به ره و کوله کهی ده برد.

ئێوارانیش هه ر به و ته رجه، سهر کولی ده گرت و تا بهرانه
 شگیزی نه دیا له جیی خوی نه ده بزووت... تیرو پری ماچ

ده کردو چیلکه و قهسه ل و درکی لی ده کرده وه و بهریی ده کرد .
 ئیدی بهم کارهی تهسکینیی دههات ، وهک ئه ویندار هه ر له
 دوای ژوان چاوه روانی ژوانی داهاتوو بوو و هه ر بهر بو وهی
 ده ژیا ... له بهر خویه وه جنیوی به مامی ده دا ، هیندی جار
 با وکیشی نه ده بوارد ... " ئاخ به رانه شگیر ... من نه بوومايه
 دایکت هه ر به سه ر تووه ده چوو ... توش ده مردی ... که به رخ
 له دایک ده بی له پیشا هه ردوو سمی پیشه وه و لمـوزی
 دین ، به لام تو وا نه بووی ... تو لاملت هات ... مـن
 نه بوومايه توش ده مردی ... ئه م سه گبا به چون غه زه بیکه ؟!
 ئه وه خو نه یگوت ئه مه هی کاکله و ده با بو وی بی ... به
 قه ده ر یهک جوله که ی هه یه که چی چاوی له به رانه که ی مـن
 بری ! ... به یانی زوو ده ییینه وه ... "

* * *

به ره به یان ، گوندی نوسنو و له قرمه ی تفهنگ و خرمه ی
 ره شاش و گوړو هورپی تانک و زیل و ئیقا وه ئاگا هات ، ... هه ر
 وه ئاگا هاتن و نه هاتن له خوارو ژووره وه ی ئا وایی یه وه
 وهک پینکوره تالان که ران خو یان به گوته که دا کردو کردیان
 به هات و هاوار و گه لحه جگه لحه ج و بهر بوونه ناودی ... گر
 له خه رمان به ردرا ن ، مهرو مالآت راپیچ کران ... ئه وه ی
 بهرگی غه زه بی سه ربازیی له بهر نه بوو تالانیان ده کردوده غل و
 دان و خه رمان و خانوویان ده سووتانند ، سه ربازیی له چهک و
 فیشهک و شتی قاچاغ ده گه ران و پیناسه یان له پیان و ان
 ده ویست .

کاکل ، برکه مه ری راپیچ کراوی خو یانی بیرچوو بووه ، چاوی
 له رانه مه ری مالمی مامی بریبوو که چند تالانکه ریگ پیئش
 خو یان دابوو ... رانه مه ر جمه ی ده هات ... به رانه شگیر

وهک پیشه‌ی پیشووی سه‌ری خوئی بلند را گرتبوو و باوه‌شی
دونگی باده‌دا و وهک شه‌وه‌ی نه‌بای دیبئی و نه‌باران ریپی
ده‌کرد... ویستی له‌رانه‌که‌جودا بیته‌وه و به‌ره‌و کاکل
بروا، تالانکه‌ریک داریکی پیدا کیشاو گیرایه‌وه. کاکل
ده‌می به‌ش کرده‌وه، چاوی داپچری بوو و به‌حه‌په‌ساوی لسه
به‌رانه‌شگیری ده‌روانی.

خانوو قرچه قرچ ده‌سووتان، خه‌رمان له‌دامرکانده‌وه‌دا
بوون، مه‌رو مالآت، مانگا و که‌رو هیستر، مریشک و جوجه‌له
و مراوی، هیزه‌رۆن و کوپه‌ترشیات، گسک و پاتیله (۹) و
قاپله‌مه و که‌وچکی هه‌ورامی، سیل (۱۰) و ده‌رخونه‌و تیرۆک...
هه‌موو شتیکی به‌که‌لک و هیندیکی بی‌که‌لکیشیان لسه
دیپه‌که‌پیچایه‌وه و ماشیپه‌وه... بردیان... کاکل، هه‌ر چاوی
له‌به‌رانه‌که‌بوو تا لیپی وون بوو... دایه‌کاله‌ی گریان...
گریا... هه‌نسکی دا... به‌ره‌و ماله‌وه‌جوو... خانوو‌که‌یان
هیله‌هیل ده‌سووتا... ماله‌که‌یان بیوو به‌دۆزه‌خیکی ئاگرو
هیچی دی. ئەم گوپی پی نه‌ده‌دا و هه‌ر یو به‌رانه‌که‌ده‌گریا...
گوپی له‌ده‌نگی تفه‌نگ بوو... ریزی... دوو... سی و
چار ریزی کلاشینکۆف له‌ژور ئاواپی‌یه‌وه به‌رگوی که‌وتن...
سه‌می‌یه‌وه... هه‌تاو رمی بلند بیوه... به‌ره‌و لای مزکه‌وته
که‌رۆیشت... "هه‌ر لای مام بوایه‌باشتر بوو، خو هه‌ر
نه‌بی رۆژی دوو جارم ده‌دی... درپکم لی ده‌کرده‌وه... ده‌ستم
به‌پشته‌که‌که‌یدا دینا... ئیدی نایبینمه‌وه... ئای..."

گه‌یشته‌لای مزگه‌وتی گوندی گرگرتوو... ژنان قژی خوپیان
که‌لاف که‌لاف ده‌ردینا، گونای خوپیان ده‌رپی و شینیان
ده‌گیرا... که‌س ئاوری له‌بلیسه‌ی مزگه‌وته‌که‌و په‌ره‌قورعان
نه‌ده‌دایه‌وه... کاکل به‌بینینی مزگه‌وته‌که‌موچرکی پیدا

هات ... چووہ پیشتر ... ئەمە چیە؟! باوەژنیشی ش—ین
 دەگیرێ! ... چووہ پیشتر ... ئەھ ... یەک ... دوو ... کورە
 چییە دە ... دوانزە پیاوی گوندەکە لەناو خوینی خۆیان
 کەوتبوون.

— باوە! ... ئایە ... باوە!

ئەمجارەیان کاکل لە تافی دلەوہ بو باوکی دەگریا، دەمی
 بوو ھەموو گریانیککی بو بەرانە شگیر بوو ... ئەم گریانە
 بی فرمیسکە لە ھەناوییەوہ سەری ھەلدەدا و ھەک گوندەکە
 توورپە و دوکەلاوی بوو ... سەیری تەرمەکە باوکی دەکرد ...
 ئاوری لای تەپو تۆزی تالانکەران دەدایەوہ ... سەیری گرو
 دوکەلی مزگەوتەکە دەکرد ... گریان بو بە رق و ھی—زو
 ووزە ... گورە دەبوو و گورە دەکرد ...

(۱) لەرزەک = جوړە نەخۆشی یەکە لەناو مەردا ب—لاو
 دەبیتهوہ و زوریان لی دەمری.

(۲) سەلە شیر = سەبەتە یەکی گەورە یە بەسەر مەنجەل—ە
 شیر مالی مەرداژدا دەدری تا لە پشیلە
 و پیس بوون و رژاندنی بیاریژن.

(۳) شگیر = بەرخ و مەرپو بەرانی دەمووچا و مەیل—ە و
 سورخن یا خەنەیی.

(۴) شەقلداق = تلە رەقەوہ بوو کە بە پاشەلی مەرەوہ
 دەنووسی. تلە = پشقی شل.

(۵) بەرگن = تووکی بەرخی یەک سالان. پاش ئەوہ، دەبی
 بە خوری.

(۶) کۆل = ئەو جییە بو مەرپو مالات پری دەکەن ل—ە
 ئاو. زیاتر لەسەر بیر دادەنری.

(۷) پشتک = له گه رمین که ها وینان مهر دهرنه وه (واته خوری یه که ی لی ده که نه وه) پشتی و ملی واز لی دینن شه و هس بو شه وه ی له تیشکی هه تاو بیپاریزی .

(۸) ملهک = بروانه (۷) .

(۹) پاتیله = مه نجه ل ، به تایبه تی له مس دروست کرابی .

(۱۰) سیل = ساج .



هه و النامهى كتيب

SOKSE

Box 4019
163 04 Spånga
SWEDEN

Postgiro
70 23 16 -1
STOCKHOLM

ده زگای چاپه مه فی شه هیر فرماو

له سویتد ؄